

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің кейбір мәселелері туралы

Қазақстан Республикасы Президентінің 2012 жылғы 29 желтоқсандағы № 458 Жарлығы

Қазақстан Республикасының Президенті мен Үкіметі актілерінің жинағында жариялануға тиіс

«Қазақстан Республикасының Президенті туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының 17-1-бабы 2-тармағының 1) және 3) тармақшаларына сәйкес
Қ А У Л Ы **Е Т Е М І Н :**

1. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау комитеті құрылсын.

2. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Алматы қаласындағы өңірлік қаржы орталығын дамыту комитеті таратылсын.

3. «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ережесін және құрылымын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы № 1271 Жарлығына (Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 2004 ж., № 50, 640-құжат; 2005 ж., № 39, 555-құжат; 2006 ж., № 35, 373-құжат; 2007 ж., № 42, 479-құжат; 2008 ж., № 3, 38-құжат; № 35, 364-құжат; 2009 ж., № 15, 106-құжат; № 55, 446-құжат; 2011 ж., № 29, 352-құжат; № 34, 408-құжат; № 52, 710-құжат) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

жоғарыда аталған Жарлықпен бекітілген Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы ереже осы Жарлыққа қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

Жоғарыда аталған Жарлықпен бекітілген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің құрылымында:

1 - б ө л і м д е :

реттік нөмірі 1-жол мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Зерттеулер және стратегия департаменті»;

мынадай мазмұндағы реттік нөмірі 1-1-жолмен толықтырылсын:

«1-1. Статистика департаменті;

мынадай мазмұндағы реттік нөмірі 9-1-жолмен толықтырылсын:

«9-1. Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығын және исламдық қаржыландыруды дамыту департаменті»;

реттік нөмірі 14-жол мынадай редакцияда жазылсын:

«14. Қаржылық департамент»;

реттік нөмірі 15-жол алып тасталсын;

реттік нөмірі 2-жол алып тасталсын;
мынадай мазмұндағы реттік нөмірі 3-жолмен толықтырылсын:
«3. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржылық қызметтерді
тұтынушылардың құқықтарын қорғау комитеті».

4. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі:

1) осы Жарлықтың 1-тармағында көрсетілген комитет туралы ережені бекітсін;

2) осы Жарлықты іске асыру бойынша өзге де шараларды қабылдасын.

5. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Президенті

Н. Назарбаев

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

П р е з и д е н т і н і ң

2012 жылғы 29 желтоқсандағы

№ 458 Ж а р л ы ғ ы н а

ҚОСЫМША

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

П р е з и д е н т і н і ң

2003 жылғы 31 желтоқсандағы

№ 1271 Ж а р л ы ғ ы м е н

БЕКІТІЛГЕН

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы ЕРЕЖЕ

1. Жалпы ережелер

1. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі - Қазақстан Ұлттық Банкі) Қазақстан Республикасының Президентіне тікелей бағынатын және есеп беретін, мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлеуді және жүргізуді, төлем жүйелерінің жұмыс істеуін, қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғаудың тиісті деңгейін қамтамасыз ететін, қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесетін, ақша-кредит статистикасы және сыртқы сектор статистикасы саласында статистикалық қызметті, валюталық реттеуді және валюталық бақылауды, мемлекеттік реттеуді, қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын, сондай-ақ құзыреті шегінде өзге де тұлғаларды бақылауды және қадағалауды, Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығының жұмыс істеуін реттеуді жүзеге асыратын мемлекеттік о р г а н б о л ы п т а б ы л а д ы .

2. Қазақстан Ұлттық Банкінің мынадай ведомстволары бар:

1) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын бақылау мен қадағалау комитеті;

2) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау комитеті.

3. Қазақстан Ұлттық Банкі Қазақстан Республикасының орталық банкі болып табылады, Қазақстан Республикасы банк жүйесінің жоғарғы (бірінші) деңгейін білдіреді, өз қызметін Қазақстан Республикасының Конституциясына, Қазақстан Республикасының заңдарына, Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне, Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарына, сондай-ақ осы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы ережеге (бұдан әрі - Ереже) сәйкес жүзеге асырады.

Қазақстан Ұлттық Банкі өз қызметін Қазақстан Республикасының Үкіметімен үйлестіреді және онымен тұрақты консультациялар өткізіп отырады.

Қазақстан Ұлттық Банкі Қазақстанның 2030 жылға дейінгі даму стратегиясын басшылыққа ала отырып, Қазақстан Республикасы Үкіметінің экономикалық саясатын ескеріп отырады және егер өзінің негізгі функцияларын орындауына және ақша-кредит саясатын жүзеге асыруына қайшы келмейтін болса, оны іске асыруға жәрдемдеседі.

Қазақстан Республикасының Үкіметі Қазақстан Ұлттық Банкінің міндеттемелері бойынша жауаптылық атқармайды, сол сияқты Қазақстан Ұлттық Банкі де осындай жауаптылық қабылдаған жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Республикасы Үкіметінің міндеттемелері бойынша жауаптылық атқармайды.

Қазақстан Республикасының өкілетті және атқарушы билік органдары Қазақстан Ұлттық Банкінің, оның филиалдарының, өкілдіктерінің, ведомстволары мен ұйымдарының заңнамамен бекітілген өкілеттіктерін іске асыру жөніндегі қызметіне араласуға құқылы емес.

Қазақстан Ұлттық Банкі өз міндеттерін орындау кезінде пайда алу мақсатын басшылыққа алмауы тиіс.

4. Қазақстан Ұлттық Банкі мемлекеттік мекеменің ұйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға болып табылады, оның дербес балансы болады және өзінің филиалдарымен, өкілдіктерімен, ведомстволарымен және ұйымдарымен бірге тікелей бағыну схемасындағы біртұтас орталықтандырылған құрылымды құрайды.

Қазақстан Ұлттық Банкінің Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы бейнеленген және мемлекеттік тілде өзінің атауы жазылған мөрі, мөртабандары, сондай-ақ өзінің эмблемасы және белгіленген үлгідегі бланкілері бар.

Қазақстан Ұлттық Банкі Қазақстан Республикасында және одан тыс жерлерде филиалдары мен өкілдіктері болатын елдің заңнамасын ескере отырып, Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес өзінің филиалдары мен өкілдіктерін аша алады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің біртұтас орталықтандырылған құрылымына департаменттерден және басқа да дербес бөлімшелерден тұратын орталық аппарат, филиалдар, өкілдіктер, ведомстволар мен ұйымдар кіреді.

Қазақстан Ұлттық Банкінің филиалдары (бұдан әрі - филиал) Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесінің шешімімен ашылады, оған есеп береді және өз қызметін Қазақстан Ұлттық Банкі белгілеген өкілеттіктер шегінде жүзеге асырады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесі бекітетін филиалдың құрылымына құқықтық мәртебесі мен өкілеттіктері филиал туралы ережеде айқындалатын бөлімдер мен басқа да бөлімшелер кіруі мүмкін.

Филиал өз қызметінде жергілікті мемлекеттік билік органдарынан тәуелсіз және оған ондай жауаптылықты Қазақстан Ұлттық Банкі жүктеген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттің міндеттемелері бойынша жауаптылық атқармайды.

Қазақстан Ұлттық Банкі филиалдың міндеттемелері бойынша жауаптылық атқармайды.

Филиал өз қызметінде Қазақстан Республикасының заңнамасын, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін, Басқарма мен Директорлар кеңесінің қаулыларын, Қазақстан Ұлттық Банкінің бұйрықтарын, өкімдерін, Ережені және Қазақстан Ұлттық Банкінің филиалы туралы ережені басшылыққа алады.

Филиалды ашу және жабу тәртібі, оның өкілеттіктері, міндеттері мен функциялары Қазақстан Республикасының заңнамасында, Қазақстан Ұлттық Банкінің филиалы туралы ережеде және Қазақстан Ұлттық Банкінің басқа да нормативтік құқықтық актілерінде айқындалады.

Филиалдың қызметіне басшылықты Қазақстан Ұлттық Банкі Директорлар кеңесімен кандидатурасын алдын ала келісіп, Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы лауазымға тағайындайтын (лауазымнан босататын) оның директоры жүзеге асырады.

Филиалдың директоры өз қызметін филиал туралы ереже және Қазақстан Ұлттық Банкінің бас сенімхаты негізінде жүзеге асырады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің өкілдіктері Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесінің шешімімен Қазақстан Республикасының аумағында да, одан тыс жерлерде де ашылады және Қазақстан Ұлттық Банкі белгілеген өкілеттіктер шегінде Қазақстан Ұлттық Банкінің мүдделерін қорғауды және білдіруді жүзеге асырады.

Өкілдіктерді ашу, жабу тәртібі, олардың өкілеттіктері және құқықтық мәртебесі Қазақстан Ұлттық Банкінің өкілдіктері туралы ережеде айқындалады.

Өкілдіктің қызметіне басшылықты Қазақстан ұлттық Банкі Директорлар кеңесімен кандидатурасын алдын ала келісіп, Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы лауазымға тағайындайтын (лауазымнан босататын) Өкілдік басшысы жүзеге асырады.

Өкілдік басшысы өз қызметін өкілдік туралы ереже және Қазақстан Ұлттық Банкінің бас сенімхаты негізінде жүзеге асырады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің ведомстволары (бұдан әрі — ведомстволар) заңды

тұлғалар болып табылады, республикалық мемлекеттік мекемелер нысанында құрылады, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте мемлекеттік тіркеуге жатады және Қазақстан Ұлттық Банкінің бірыңғай орталықтандырылған құрылымына кіреді.

Ведомстволарды құру, тарату және қайта ұйымдастыру туралы шешімді Қазақстан Ұлттық Банкі Төрағасының ұсынуы бойынша Қазақстан Республикасының Президенті қабылдайды.

Ведомстволар қызметінің мәні мен мақсаттары, олардың құзыреті Қазақстан Республикасының заңнамасында, Ережеде, ведомстволар туралы ережелерде және Қазақстан Ұлттық Банкінің басқа да нормативтік құқықтық актілерінде айқындалады.

Ведомстволардың ережесін, құрылымын және штат санының лимитін Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесі бекітеді.

Қазақстан Ұлттық Банкінің және оның ведомстволарының ішкі қызметіне байланысты өзге мәселелер Қазақстан Ұлттық Банкінің жұмыс регламентінде, құрылымдық бөлімшелер туралы ережелерде және Қазақстан Ұлттық Банкінің өзге де ішкі нормативтік құқықтық актілері мен құқықтық актілерінде белгіленеді.

Қазақстан Ұлттық Банкінің ұйымдары республикалық заңды тұлғалар болып табылады, республикалық мемлекеттік кәсіпорындар нысанында құрылады, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте мемлекеттік тіркеуге жатады және Қазақстан Ұлттық Банкінің бірыңғай орталықтандырылған құрылымына кіреді.

Қазақстан Ұлттық Банкі өзі құратын ұйымдарға қатысты олардың құрылтайшысы және олардың қызметін реттеу және аталған ұйымдардың құқықтық мәртебесін өзгерту туралы шешімдер қабылдау бойынша өкілеттіктерді қоса алғанда, оларға қатысты республикалық меншік құқығы субъектісі функцияларын жүзеге асыратын уәкілетті мемлекеттік орган болып табылады.

Қазақстан Ұлттық Банкі өзі құратын ұйымдардың қызметінің мәнін және мақсаттарын, сондай-ақ олардың түрін (шаруашылық жүргізу немесе жедел басқару құқығындағы) дербес айқындайды, олардың жарғыларын, оларға өзгерістер мен толықтыруларды бекітеді.

Ұйымдарды құру, қайта ұйымдастыру, атауын өзгерту, жарғылық капиталын ұлғайту не азайту, тарату және иелігінен шығару туралы шешімді Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесі қабылдайды.

Ұйымдарды және олардың органдарын құру, қайта ұйымдастыру, тарату тәртібі, олардың қызметінің мәні мен мақсаттары, құқықтық мәртебесі мен жарғылық құзыреті Қазақстан Республикасының заңнамасында, олардың жарғыларында, Ережеде және Қазақстан Ұлттық Банкінің басқа да нормативтік құқықтық актілерінде айқындалады.

Ұйымның жарғысын Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесі бекітеді.

Қазақстан Ұлттық Банкі филиалдарының, өкілдіктерінің, ведомстволары мен ұйымдарының өз мөрі және белгіленген үлгідегі бланкілері бар.

5. Қазақстан Ұлттық Банкі өз атынан азаматтық-құқықтық қатынастар жасайды.
6. Қазақстан Ұлттық Банкінің, егер ол Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес уәкілетті болса, мемлекеттің атынан іс-әрекет жасауға құқығы бар.
7. Қазақстан Ұлттық Банкі құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша Қазақстан Республикасы заңдарының негізінде және оларды орындау үшін Қазақстан Республикасының аумағындағы барлық қаржы ұйымдарының, қаржылық қызметтерді тұтынушылардың, басқа да жеке және заңды тұлғалардың орындауы үшін міндетті нормативтік құқықтық актілерді қабылдайды.
Қазақстан Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілері «Қазақстан Ұлттық Банкінің Хабаршысы», «Вестник Национального Банка Казахстана» ресми басылымдарында қазақ тілінде және орыс тілінде жарияланады.
8. Қазақстан Ұлттық Банкінің құрылымын және жалпы штат санын Қазақстан Республикасының Президенті бекітеді.
9. Қазақстан Ұлттық Банкінің орталық аппаратының орналасқан жері: 050040, Алматы қаласы, «Көктем-3» шағын ауданы, 21-үй.
10. Мемлекеттік органның толық атауы - «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі» республикалық мемлекеттік мекемесі.
11. Ереже Қазақстан Ұлттық Банкінің құрылтай құжаты болып табылады.
12. Қазақстан Ұлттық Банкінің қызметін қаржыландыру Қазақстан Ұлттық Банкінің бюджетінен (шығыстар сметасынан) жүзеге асырылады.
Қазақстан Ұлттық Банкі мүлкінің түрі - республикалық мемлекеттік мүлік.
13. Қазақстан Ұлттық Банкі ақылы негізде банктік операциялар және басқа да қызметтер жүргізуге құқылы. Көрсететін қызметтерінің түрлері мен ақысының мөлшерлерін Қазақстан Ұлттық Банкі дербес айқындайды.
Қазақстан Ұлттық Банкі Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын, өзге қорлар мен ұйымдарды басқару жөніндегі қызметтерді қоспағанда, Қазақстан Республикасының Үкіметіне және бюджеттің атқарылуы жөніндегі орталық уәкілетті органға көрсетілетін банктік және өзге де қызметтер үшін ақы алмайды.

2. Қазақстан Ұлттық Банкінің миссиясы, негізгі міндеттері, функциялары, құқықтары мен міндеттері

14. Қазақстан Ұлттық Банкінің миссиясы - баға тұрақтылығына және қаржы жүйесінің тұрақтылығына қол жеткізу.
15. Қазақстан Ұлттық Банкіне мынадай міндеттер:
  - 1) мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлеу және жүргізу («Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы Қазақстан Республикасының Заңы (бұдан әрі - Ұлттық Банк туралы заң) 7-бабының 1) тармақшасы);

2) төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 2) тармақшасы);

3) валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асыру (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 3) тармақшасы);

4) қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 4) тармақшасы);

5) қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын, сондай-ақ құзыреті шегінде өзге де тұлғаларды реттеу, бақылау және қадағалау (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 5) тармақшасы);

6) қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғаудың тиісті деңгейін қамтамасыз ету (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) тармақшасы);

7) ақша-кредит статистикасы және сыртқы сектор статистикасы саласында статистикалық қызметті жүзеге асыру (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 7) тармақшасы);

8) Қазақстан Республикасының заңдарына және Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне сәйкес өзге де міндеттер жүктеледі (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 8) тармақшасы).

16. Қазақстан Ұлттық Банкіне жүктелген міндеттерге сәйкес Қазақстан Ұлттық Банкі аумақтық филиалдары мен ведомстволарын қоса алғанда, Ережеде көрсетілген функцияларды орындайды.

17. Қазақстан Ұлттық Банкі орталық аппаратының функциялары:

1) Қазақстан Республикасының мемлекеттік ақша-кредит саясатын әзірлейді және жүргізеді (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 1) тармақшасы);

2) мемлекеттік қарыз алу саясатын әзірлеу және іске асыру, мемлекеттің ақша-кредит саясатына байланысты мәселелер бойынша бюджет саясатын қалыптастыру кезінде уәкілетті органның бюджеттің орындалуы жөніндегі ұсыныстарын қарайды (Ұлттық Банк туралы заңның 25-бабы);

3) мемлекеттік бағалы қағаздар шығарудың және Қазақстан Республикасы Үкіметінің мемлекеттік борышын өтеудің ай сайынғы көлемін, оның банк жүйесінің өтімділігіне ықпал етуін және ақша-кредит саясатының басымдықтарын есепке ала отырып, Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімімен шығарылған мемлекеттік бағалы қағаздарды бастапқы орналастыру үшін қаржы ұйымдарына рұқсат ету талаптарын келіседі (Ұлттық Банк туралы заңның 27-бабының үшінші бөлігі);

4) бюджеттің атқарылуы жөніндегі орталық уәкілетті органның келісімі бойынша Қазақстан Республикасы Үкіметінің және жергілікті атқарушы органдардың мемлекеттік бағалы қағаздарының айналысын реттеуді жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 28-бабы);

5) Қазақстан Республикасының аумағында қолма-қол ақша айналысын

ұйымдастырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 3) тармақшасы);

6) банктердің банкі функцияларын жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 30) тармақшасы және 52-бабы);

7) Қазақстан Республикасы Үкіметінің және олармен келісім бойынша басқа да мемлекеттік органдардың банкі, қаржы кеңесшісі, агенті функцияларын жүзеге асырады, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Үкіметі үшін өзге де қызметтерді көрсетеді (Ұлттық Банк туралы заңның 23, 24, 25, 26-баптары);

8) төлем жүйелерінің жұмыс істеуін ұйымдастырады (Ұлттық Банк туралы заңның 48 - б а б ы) ;

9) шетел валютасындағы және бағалы металдардағы активтерді басқаруды қамтамасыз етеді (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 10) тармақшасы);

10) Қазақстан Ұлттық Банкі мен Қазақстан Республикасының Үкіметі арасында жасалатын және ресми басылымдарда жарияланатын сенімгерлікпен басқару туралы шарт негізінде Қазақстан Республикасының ұлттық қорын сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 31) тармақшасы);

11) шетел валютасын сатып алады және сатады (Ұлттық Банк туралы заңның 57-бабы бірінші бөлігінің екінші абзацы);

12) Қазақстан Республикасының Президенті бекіткен тұжырымдама негізінде банкноттар мен монеталар номиналдарының құрылымын, дизайнын, сондай-ақ банкноттар мен монеталардың қажетті санын айқындайды және олардың дайындалуын қамтамасыз етеді (Ұлттық Банк туралы заңның 15-бабы үшінші бөлігінің 5) тармақшасы, 38-бабының үшінші бөлігі, 42-бабының бірінші бөлігі);

13) банкноттар мен монеталар шығарудың, Қазақстан Республикасының аумағында олардың айналысын ұйымдастырудың және айналыстан алудың ерекше құқығына ие болады (Ұлттық Банк туралы заңның 40-бабының бірінші бөлігі).

Қазақстан Ұлттық Банкі банкноттар мен монеталарды айналысқа шығаруды оларды жеке және заңды тұлғаларға сату арқылы жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 40 - б а б ы н ы ң екінші бөлігі);

14) Қазақстан Ұлттық Банкінің инвестициялық және коллекциялық монеталарды сату және сатып алу тәртібін айқындайды (Ұлттық Банк туралы заңның 43-1-бабы);

15) бұрын қолданыста болған банкноттар мен монеталардың төлемге жарамдылығын және айырбасталуын айқындау, оларды айналыстан алу, сақтау және жою тәртібін белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 15-бабы екінші бөлігінің 10) тармақшасы, 42-бабының бірінші бөлігі, 45-бабы);

16) банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды инкассациялау жөніндегі операцияны жүргізуге Қазақстан Ұлттық Банкінің лицензиясы бар ұйымдар жүзеге асыратын банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды қайта санау, сұрыптау, орау, сақтау, сондай-ақ оларды банктерге және банктердің тапсырмасы бойынша олардың клиенттеріне беру жөніндегі қызметке қойылатын талаптарды белгілейді (

Ұлттық Банк туралы заңның 15-бабы екінші бөлігінің 13) тармақшасы);

17) банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды есепке алу, сақтау, тасымалдау және инкассациялау қағидаларын белгілейді, банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды тасымалдауды, сақтауды және инкассациялауды қамтамасыз етуге қатысады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 4) тармақшасы, 15-бабы екінші бөлігінің 8) тармақшасы);

18) банктік сәйкестендіру кодтарын береді, жояды және олардың пайдаланылуын айқындайды, банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың кодтары мен банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың филиалдарының кодтарын береді және жояды, олардың құрылымын белгілейді, сондай-ақ Банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың анықтамалығын қалыптастырады және жүргізеді (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 37) тармақшасы);

19) өзінде Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаражатын орналастырады, Үкіметтің шоттары бойынша төлемдер жүргізеді және өзге де операцияларды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 24-бабы);

20) бірыңғай қазынашылық шот, бюджеттің атқарылуы жөніндегі орталық уәкілетті органның Қазынашылық комитетінің шетел валютасындағы шоттарын ашады (2008 жылғы 4 желтоқсандағы № 95-IV Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің 86 және 87 - баптары);

21) Қазақстан Республикасының Үкіметімен келісім бойынша оның мемлекеттік борышына қызмет көрсетуге қатысады және Қазақстан Ұлттық Банкінің мемлекеттік борышына қызмет көрсетеді (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 25) тармақшасы);

22) банкаралық ақша аударымдары жүйесін, банкаралық клиринг жүйесін және пайдаланушылар арасында Қазақстан теңгесімен ақша аударымдарын жүргізуді қамтамасыз ететін басқа да төлем жүйелерін реттейді және қадағалауды (оверсайт) жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 6) тармақшасы);

23) ақша төлемдерін және аударымдарын жүзеге асыруды ұйымдастырады, үйлестіреді, реттейді (Ұлттық Банк туралы заңның 48-бабы бірінші бөлігінің бірінші абзацы);

24) Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын ақша төлемдері мен аударымдарын жүзеге асыру тәсілдерін, ақша төлемдерін және (немесе) аударымдарын жүзеге асыру тәсілдерін қолдану қағидалары мен ерекшеліктерін, нұсқауларының мазмұнына қойылатын негізгі талаптарды белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 48-бабы бірінші бөлігінің 1) тармақшасы, 50-бабы);

25) қолма-қол ақшаны пайдалана отырып төлемдерді жүзеге асыру тәртібі мен талаптарын белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 48-бабы бірінші бөлігінің 2) тармақшасы);

26) банк шоттарының түрлерін, құқықтық режимін және құрылымын, шоттарды ашу, жүргізу және жабу тәртібі мен талаптарын белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 49-бабы);

27) төлем жүйелерінің Қазақстан Республикасының аумағында жұмыс істеуінің тиімділігін және сенімділігін қамтамасыз етуге бағытталған нормативтік құқықтық актілерді қабылдайды (Ұлттық Банк туралы заңның 48-бабының екінші бөлігі);

28) егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмесе, ақша төлемдерін және аударымдарын реттеу мақсатында, банктер, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар және кәсіпкерлік қызмет субъектілері банк шоттары бойынша жүзеге асыратын төлемдердің кезектілігін Қазақстан Республикасының Үкіметімен келісім бойынша белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 7) тармақшасы);

29) ақша төлемдері мен аударымдары мәселелері жөніндегі өзге де нормативтік құқықтық актілерді (қағидаларды, талаптарды), оның ішінде ақша төлемдері мен аударымдары жөнінде мәліметтер беру қағидаларын қабылдайды (Ұлттық Банк туралы заңның 15-бабы екінші бөлігінің 16), 19) және 25) тармақшалары, 48-бабы);

30) төлем жүйелерін қадағалауды (оверсайтты) жүзеге асыру мақсатында: төлем жүйелеріне қадағалау (оверсайт) жүргізу тәртібін белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 48-бабы төртінші бөлігінің 1) тармақшасы);

төлем жүйелерін ұйымдастырудың және олардың жұмыс істеуінің талаптары мен тәртібін айқындайтын нормативтік құқықтық актілерді қабылдайды (Ұлттық Банк туралы заңның 48-бабы төртінші бөлігінің 2) тармақшасы);

төлем жүйелерінің мониторингін жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 48-бабы төртінші бөлігінің 3) тармақшасы);

төлем жүйелерінің ұйымдастырылуын және жұмыс істеуін тексереді (Ұлттық Банк туралы заңның 48-бабы төртінші бөлігінің 4) тармақшасы);

төлем жүйелеріне қатысушылардың қызметін тексеруді жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 48-бабы төртінші бөлігінің 6) тармақшасы);

ақша төлемдері мен аударымдары, төлем жүйелерінің жұмыс істеуі мәселелері бойынша төлем жүйелерінің қатысушыларынан және операторларынан ақпарат алады (Ұлттық Банк туралы заңның 48-бабы төртінші бөлігінің 5) тармақшасы);

31) Қазақстан Республикасында валюталық құндылықтар айналысының тәртібін белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 56-бабының 1) тармақшасы);

32) резиденттердің және резидент еместердің валюталық операцияларды жүзеге асыру тәртібін, оның ішінде валюталық реттеу режимін белгілейді («Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» 2005 жылғы 13 маусымдағы № 57-III Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі - Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы заң) 5-бабы 4-тармағының 2) тармақшасы);

33) резиденттердің репатриация талабын орындауын қамтамасыз ету мақсатында

резиденттердің экспорт пен импорт бойынша келісімшарттардың есептік нөмірлерін алуының бірыңғай қағидалары мен талаптарын және экспорттық-импорттық валюталық бақылауды жүзеге асыру тәртібін, сондай-ақ шекті мәні асып кеткен жағдайда келісімшарттың есептік нөмірін алу талап етілетін мәміле сомасына қатысты шекті мәнді белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 56-бабының 3) тармақшасы, Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы заңның 12-бабының 4-тармағы);

34) валюталық құндылықтарды Қазақстан Республикасына әкелу және Қазақстан Республикасынан әкету және жіберу тәртібін белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 56 - б а б ы н ы ң 4) т а р м а қ ш а с ы) ;

35) шетел валютасымен айырбастау операцияларын ұйымдастыру жөніндегі қызметті лицензиялау тәртібін белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 56-бабының 5) т а р м а қ ш а с ы) ;

36) айырбастау пункттерін тіркеу (ашу) тәртібін белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 56-бабының 6) тармақшасы, Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы заңның 6-бабы 2-тармағының бірінші сөйлемі);

37) шетел валютасымен айырбастау операцияларын ұйымдастыру жөніндегі қызметті жүзеге асыруға лицензиялаудың тәртібін және біліктілік талаптарын белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 56-бабының 5) және 7) тармақшалары);

38) валюталық операциялар туралы, Қазақстан Республикасы резиденттерінің шетелдік банктерде шоттар ашуы туралы тіркеуді және хабарлама беруді жүзеге асырудың тәртібін белгілейді, сондай-ақ тіркеу куәліктері мен хабарлама туралы куәліктерді береді (Ұлттық Банк туралы заңның 56-бабының 8) тармақшасы);

39) айырбастау пункттері арқылы жүргізілетін операциялар бойынша теңгеге шетел валютасын сатып алу бағамының сату бағамынан ауытқу шегін белгілейді, оларды белгілеу тәртібін айқындайды және олардың сақталуына бақылауды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 15-бабы екінші бөлігінің 36) тармақшасы, үшінші бөлігінің 7) тармақшасы, 56-бабының 9) тармақшасы, 61-бабының 1-тармағы);

40) арнайы валюталық режим шеңберінде валюталық операциялар жүргізуге арнайы рұқсаттар береді (Ұлттық Банк туралы заңның 56-бабының 10) тармақшасы);

41) мемлекеттік органдармен келісім бойынша олардың құзыретіне сәйкес валюталық операциялар бойынша есепке алудың және есептіліктің Қазақстан Республикасындағы резиденттер мен резиденті еместер орындауға міндетті тәртібі мен нысандарын, сондай-ақ валюталық бақылау агенттерінің есептілік беру тәртібін және мерзімдерін белгілейді (Ұлттық Банк туралы заңның 56-бабының 11) тармақшасы);

42) Қазақстан Республикасының аумағында қызметін жүзеге асыратын резидент еместердің валюталық операциялары мониторингінің (валюталық мониторингтің) тәртібін белгілейді және жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 56-бабының 9-1) т а р м а қ ш а с ы) ;

43) сұраныс пен ұсыныс көздерінің, сондай-ақ ішкі валюта нарығында шетел

валютасын пайдалану бағыттарының тәртібін белгілейді және мониторингін жүргізеді (Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы заңның 17-бабы, Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 28) тармақшасы);

44) Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасын сақтау мәселелері бойынша тексерулерді жүзеге асырады (Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы заңның 17-бабы 2-тармағының 1) тармақшасы);

45) қаржы, өзге ұйымдарға және тұлғаларға олар Қазақстан Республикасы заңдарының және өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын бұзған жағдайда, өзінің құзыретіне кіретін мәселелер бойынша шектеулі ықпал ету шараларын , санкцияларды және Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де шараларды өз құзыреті шегінде қолданады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 35) тармақшасы, «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы № 2444 Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі - Банктер және банк қызметі туралы заң) 46-бабының 8-тармағы);

46) Қазақстан Республикасының банктерінде, өздері тіркелген мемлекеттердің заңнамасы бойынша тиісті құқығы бар шетелдің орталық банктерінде, шетел банктерінде және басқа да қаржы институттарында, сондай-ақ халықаралық қаржы ұйымдарында шоттар ашады (Ұлттық Банк туралы заңның 57-бабы бірінші бөлігінің т ө р т і н ш і а б з а ц ы) ;

47) өздері тіркелген мемлекеттердің заңнамасы бойынша тиісті құқығы бар шетелдің орталық банкі, шетел банктері және басқа да қаржы институттары, шетел үкіметтері мен олардың агенттері, сондай-ақ халықаралық қаржы ұйымдары үшін шоттар ашады және жүргізеді, өкіл немесе корреспондент ретінде іс-әрекет жасайды (Ұлттық Банк туралы заңның 57-бабы бірінші бөлігінің бесінші абзацы);

48) ішкі және сыртқы нарықтарда тазартылған алтынды және басқа да бағалы металдарды сатып алу мен сату жөніндегі, оның ішінде мемлекеттің басым құқығын іске асыру шеңберінде тазартылған алтынды сатып алу жөніндегі операцияларды жүргізеді (Ұлттық Банк туралы заңның 57-бабы бірінші бөлігінің жетінші абзацы);

49) банк болып табылмайтын заңды тұлғаларға банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды инкассациялау үшін лицензиялар береді, лицензияларды қайта ресімдейді, лицензиялардың телнұсқаларын береді, лицензияларды беруден бас тартады, лицензияның қолданылуын тоқтата тұру, қолданылуын жалғастыру және тоқтату туралы шешім қабылдайды (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 20), 35) тармақшалары, «Лицензиялау туралы» 2007 жылғы 11 қаңтардағы № 214-ІІІ Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі - Лицензиялау туралы заң) 47-бабы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 47-бабы);

5 0) м ы н а л а р д ы :

тарату комиссияларының кассадағы қолма-қол ақшаны сақтау, қолма-қол ақшамен кіріс және шығыс операцияларын жүргізу, кассалық құжаттарды жүргізу жөніндегі

қағидаларды орындауы бойынша, қолма-қол ақшаның жұмсалуды, касса қалдықтары лимиттерін, сондай-ақ тарату комиссиясының ағымдағы шотына қолма-қол ақшаны өткізу мерзімдерін қамтамасыз ету бойынша талаптарды (Банктер және банк қызметі туралы заңның 74-4-бабы 1-тармағының 7) тармақшасы, «Сақтандыру қызметі туралы» 2000 жылғы 18 желтоқсандағы № 126-ІІ Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі - Сақтандыру қызметі туралы заң) 73-бабы 1-тармағының 7) тармақшасы, «Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру» 1997 жылғы 20 маусымдағы № 136-І Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі - Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заң) 45-3-бабы 1-тармағының 7) тармақшасы);

ерікті таратылатын банктердің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының, жинақтаушы зейнетақы қорларының тарату комиссиясы қызметінің ерекшеліктерін (Банктер және банк қызметі туралы заңның 69-бабы 4-тармағының екінші бөлігі, Сақтандыру қызметі туралы заңның 67-бабы 9-тармағының екінші бөлігі, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-бабы 2-тармағының үшінші бөлігі);

банктің меншік капиталы мен инвестицияларын есептеу әдістемесін (Банктер және банк қызметі туралы заңның 16-бабының 5-тармағы);

банктердің консервациялау режимін қолдану (белгілеу) тәртібін (Банктер және банк қызметі туралы заңның 62-бабының 6-тармағы);

сақтандыру брокері қызметінің талаптарын, оның ішінде сақтандыру брокерінің жарғылық капиталының ең төменгі мөлшеріне қойылатын талаптарды (Сақтандыру қызметі туралы заңның 16-3-бабының 3-тармағы);

сақтандыру портфелін беру тәртібін (Сақтандыру қызметі туралы заңның 37-1-бабының 4-тармағы);

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының шығындылығын сипаттайтын коэффициенттерді (шығындылық коэффициентін, жұмсалған қаражат коэффициентіне, аралас коэффициентті) есептеу тәртібін (Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 9-2) тармақшасы);

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жасаған бірлескен қызмет туралы шарттарды тіркеу тәртібін (Сақтандыру қызметі туралы заңның 52-бабы);

сақтандыру резервтерін құру тәртібін (Сақтандыру қызметі туралы заңның 47-бабының 3-тармағы);

актуарлық қызметті жүзеге асыру тәртібін және талаптарын (Сақтандыру қызметі туралы заңның 19-бабы);

Қазақстан Республикасының резидент ұйымының эмиссиялық бағалы қағаздарын шет мемлекеттің аумағында шығаруға және (немесе) орналастыруға рұқсат беру талаптары мен тәртібін («Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі № 461-ІІ Қазақстан Республикасының Заңы (бұдан әрі - Бағалы қағаздар рыногы туралы заң) 22-1-бабының 4-тармағы);

бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушыларының бағалы қағаздармен және (

немесе) туынды қаржы құралдарымен мәмілелерді жасау шарттары мен тәртібіне, осы мәмілелерді есепке алуға және олар бойынша есеп беруге қойылатын талаптарды (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-бабының 8) тармақшасы);

жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтерін мақсатты орналастыруын бақылауды кастодиан банктің жүзеге асыру тәртібін (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 26-бабының 3-тармағы);

салымшылардың (алушылардың) жеке шоттарындағы жинақталған зейнетақы қаражатын есепке алу тәртібін айқындайды және зейнетақы жарналарының есепке алынуы мен жинақтаушы зейнетақы қорлары салымшыларының (алушыларының) жеке зейнетақы шоттарында инвестициялық кірістің есептелуін дұрыс жүргізілуін бақылауды жүзеге асырады (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 49-бабының 2 - т а р м а ғ ы) ;

жинақтаушы зейнетақы қорларының сақталуы тиіс негізгі құжаттарының тізбесін және оларды сақтау мерзімдерін (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 49-б а б ы н ы ң 3 - т а р м а ғ ы) ;

уақытша әкімшіліктің (жинақтаушы зейнетақы қорының уақытша басқарушысының) қызметін толық реттеуді және оның үшінші тұлғалармен өзара қарым-қатынастарының қағидаттарын (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 42 - 5 - б а б ы н ы ң 2 - т а р м а ғ ы) ;

сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің шекті мөлшерін (1999 жылғы 1 шілдедегі № 409-І Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің (Ерекше бөлім) 718-бабы 2-тармағының екінші бөлігі) айқындайды;

51) өзінің құзыреті шегінде уақытша әкімшілік (уақытша басқарушы) қызметінің мәселелері бойынша (Банктер және банк қызметі туралы заңның 48-1-бабының 2-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 55-5-бабының 2-тармағы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 42-5-бабының 2-тармағы):

банкті банк операцияларын жүргізу лицензиясынан айырған кезде, сондай-ақ банктерді тарату мәселелері бойынша;

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымын сақтандыру қызметін жүзеге асыру лицензиясынан айырған кезде, сондай-ақ сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарын тарату мәселелері бойынша;

жинақтаушы зейнетақы қорын зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру лицензиясынан айырған кезде, сондай-ақ жинақтаушы зейнетақы қорларын тарату мәселелері бойынша нормативтік құқықтық және өзге актілердің жобаларын әзірлейді;

52) мыналарды :

бағалы қағаздарын қаржы орталығының арнайы сауда алаңының тізіміне енгізу көзделіп отырған немесе енгізілген эмитенттерге, сондай-ақ осындай бағалы қағаздарға қойылатын талаптарды («Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы туралы» 2006

жылғы 5 маусымдағы Қазақстан Республикасының № 145-III Заңы (бұдан әрі - Өңірлік қаржы орталығы туралы заң) 6-бабының 3) тармақшасы); рейтингілік бағаларын Қазақстан Ұлттық Банкі танитын рейтингілік агенттіктерге талаптарды белгілейді (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 6-бабының 4) тармақшасы);

қаржы орталығының арнайы сауда алаңына жіберу үшін бағалы қағаздардың және олардың эмитенттерінің рейтингілік бағаларына қойылатын талаптарды (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 6-бабының 5) тармақшасы);

қаржы орталығының арнайы сауда алаңына жіберілген бағалы қағаздар эмитенттерінің қаржылық есептілік аудитінің шығындарын өтеудің тәртібін (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 6-бабының 6) тармақшасы);

Қазақстан Ұлттық Банкі танитын қор биржаларына талаптарды белгілейді (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 6-бабының 9) тармақшасы);

жинақтаушы зейнетақы қорларының және зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдардың құрылтайшыларына, басшы қызметкерлері мен мамандарына, сондай-ақ олардың жарғылық капиталының мөлшеріне және құрамына қойылатын талаптарды (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 6-бабы 2-тармағының 4) тармақшасы);

зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның жарғылық капиталының ең төменгі мөлшерін, жинақтаушы зейнетақы қорының және зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның жарғылық капиталын қалыптастыру тәртібін және құрамын (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 52-бабының 3-тармағы);

жинақтаушы зейнетақы қорының, оның ішінде қайта ұйымдастырылатын немесе лицензиядан айырылған қордың зейнетақы активтерін, оның зейнетақы шарттары бойынша міндеттемелерін басқа қорға беру тәртібін белгілейді (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 43-бабының 4-тармағы);

салымшының (алушының) жинақталған зейнетақы қаражатын бір жинақтаушы зейнетақы қорынан басқасына аудару тәртібін, сондай-ақ салымшының (алушының) жинақталған зейнетақы қаражатын бір жинақтаушы зейнетақы қорының ішіндегі инвестициялық портфельдің бір түрінен басқасына аудару тәртібін (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 27-бабының 6) және 6-1) тармақшалары);

жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы активтері есебінен құрылатын инвестициялық портфельдің құрылымы туралы мәліметтерді бұқаралық ақпарат құралдарында жариялау тәртібін және мерзімдерін (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 41-бабы 2-тармағының 3-1) тармақшасы);

зейнетақы активтерін қаржы құралдарына инвестициялау тәртібі мен талаптарын, оның ішінде инвестициялау объектілерінің тізбесін, қаржы құралдарының түрлері бойынша инвестициялардың мөлшерін және инвестициялық портфельдің әрбір түрі

үшін инвестициялардың жиынтық мөлшерлерін (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 34-1-бабының 3-тармағы);

мемлекеттік емес бағалы қағаздардың, туынды қаржы құралдарының шығарылымы, айналысы мен өтеу және оларды мемлекеттік тіркеу, мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар мен туынды бағалы қағаздарды орналастыру және өтеу қорытындылары туралы есептерді қарау, сондай-ақ оларды жою, оның ішінде Қазақстан Республикасының резиденті еместерінің және халықаралық ұйымдардың Қазақстан Республикасының аумағында шығарылуға және орналастырылуға жататын эмиссиялық бағалы қағаздарын мемлекеттік тіркеу талаптары мен тәртібін (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-бабы 1-тармағының 5) тармақшасы);

эмиссиялық бағалы қағаздар шығарылымы проспектісінің, облигациялық бағдарламаның және облигациялық бағдарлама шеңберінде облигациялар шығарылымдарының құрылымын, оларды жасау және ресімдеу тәртібін, сондай-ақ бағалы қағаздарды орналастыру және өтеу қорытындылары туралы есептерге талаптарды (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 9-бабының 3-тармағы, 13-бабының 1-тармағы, 24-бабы 1-тармағының 3) тармақшасы);

эмитент пен өкіл арасында жасалатын, облигациялар ұстаушылардың мүдделерін білдіру туралы шарттың мазмұнына қойылатын талаптарды, сондай-ақ өкілдің өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату тәртібі мен жағдайларын (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 19-бабының 2-тармағы);

бағалы қағаздар нарығында кәсіби қызметтің түрлерін қоса атқару талаптары мен тәртібін (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 45-бабы 4-тармағының екінші бөлігі);

лицензияны қолдану тоқтатыла тұрған немесе одан айырған жағдайда лицензиаттың клиенттер алдындағы міндеттемелерін орындау тәртібін (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 51-бабының 6-тармағы);

бірыңғай тіркеушінің бағалы қағаздар ұстаушыларының тізілімдері жүйесін жүргізу бойынша қызметінің тәртібін (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 64-1-бабы 1-тармағының екінші бөлігі, 65-бабы 1-тармағының бірінші бөлігі);

қазақстандық депозитарлық қолхаттарды шығару, орналастыру, айналысы және өтеу, қазақстандық депозитарлық қолхаттарды орналастыру немесе өтеу қорытындылары туралы есепті берудің талаптары мен тәртібін, сондай-ақ қазақстандық депозитарлық қолхаттар эмитентінің сақтауы тиіс талаптарды (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 35-бабы);

қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клиринг қызметін жүзеге асыру талаптары мен тәртібін (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 77-1-бабының 4-тармағы);

пруденциялық нормативтердің және өзге де көрсеткіштердің түрлерін немесе лицензиаттардың қаржылық тұрақтылығының критерийлерін (нормативтерін), оларды есептеу тәртібі мен әдістемесін (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 41-

бабының 4-тармағы, Микроқаржы ұйымдары туралы заңның 27-бабының 3-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 5) тармақшасы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 41-бабы);

арнайы қаржы компаниясының инвестициялық портфельді жаңа басқарушыға берілетін өткізілетін активтерін салыстыру тәртібін («Жобалық қаржыландыру және секьюритилендіру туралы» 2006 жылғы 20 ақпандағы Қазақстан Республикасы № 126-III Заңының (бұдан әрі — Жобалық қаржыландыру және секьюритилендіру туралы заң) 6-2-бабы 3-тармағының төртінші бөлігі);

арнайы қаржы компаниясының активтерін жаңа кастодиан банкке беру тәртібін (Жобалық қаржыландыру және секьюритилендіру туралы заңның 6-3-бабы 8-тармағының төртінші бөлігі);

арнайы қаржы компаниясының бөлінген активтері бойынша уақытша бос түсімдерді инвестициялау үшін қаржы құралдарының тізбесін (Жобалық қаржыландыру және секьюритилендіру туралы заңның 4-бабының 3-тармағы);

бағалы қағаздарға ұлттық сәйкестендіру нөмірлерін беру тәртібін (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 7-бабының 2-тармағы, 11-бабының 5-тармағы, 12-бабының 2-тармағы);

банктер, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар бағалы қағаздардың қайталама нарығындағы бұрын шығарған облигациялардың айналысы кезінде облигациялар шығаруға ниеті болған жағдайда, олар сақтауы тиіс талаптарды белгілейді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 8-бабы);

банктің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымның жарғылық капиталының ең төменгі мөлшерін («Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы» 2003 жылғы 4 шілдедегі Қазақстан Республикасының № 474-II Заңы (бұдан әрі - Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау мен қадағалау туралы заң) 10-бабының 2-тармақшасы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 42-бабы, 75-бабы);

мәмілелер жасау және операциялар жүргізу кезінде банктерге қойылатын шектеулерді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 8-1-бабы);

заңды тұлғалардың банктер, банктің еншілес ұйымдары немесе банк холдингі сатып алатын акцияларына (жарғылық капиталдағы қатысу үлестеріне), сондай-ақ банктің заңды тұлғалардың жарғылық капиталына не акцияларына қатысу үлесінің жиынтық құнына қойылатын талаптарды (Банктер және банк қызметі туралы заңның 8-бабы);

бас банктің күмәнді және үмітсіз активтерін сатып алатын еншілес ұйым қызметінің тәртібін, еншілес ұйымның сатып алынған күмәнді және үмітсіз активтерді басқару мерзімін, сондай-ақ ол сатып алатын (сатып алған) күмәнді және үмітсіз активтерге қойылатын талаптарды (Банктер және банк қызметі туралы заңның 11-2-бабы);

банктер және банк конгломераттары үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру тәртібін (Банктер және банк қызметі туралы заңның 40-5-

б а б ы н ы ң

1 - т а р м а ғ ы) ;

банктің активтері мен міндеттемелерін жеке және (немесе) заңды тұлғалар алдында басқа банкке (банктерге) бір бөлігін не толық көлемде бір мезгілде беру бойынша операцияны жүргізу тәртібін, сондай-ақ көрсетілген операцияны жүргізу кезінде берілуге жататын активтер мен міндеттемелердің түрлерін (Банктер және банк қызметі туралы заңның 61-2-бабының 3-тармағы);

консервациялау режимінде тұрған банктің активтері мен міндеттемелерін тұрақтандыру банкіне беру тәртібін, сондай-ақ беруге жататын активтер мен міндеттемелердің түрлерін (Банктер және банк қызметі туралы заңның 61-3-бабының 1-тармағы) ;

банктердің сақтауға жататын негізгі құжаттарының тізбесін және оларды сақтау мерзімдерін (Банктер және банк қызметі туралы заңның 56-бабының 2-тармағы);

күмәнді және үмітсіз активтер ретінде танылған кредиттер (қарыздар) бойынша талап ету құқықтарын сатып алу үшін еншілес ұйымдарға банктер берген активтерді күмәнділер және үмітсіздер санаттарына жатқызу тәртібін, сондай-ақ бас банктер еншілес ұйымдарға берген активтерге қарсы провизиялар (резервтер) қалыптастыру тәртібін (2008 жылғы 10 желтоқсандағы № 99-IV «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» (Салық кодексі) Қазақстан Республикасы Кодексінің (бұдан әрі - Салық кодексі) 106-бабының 1-1-тармағы);

банктер және банк конгломераттары үшін пруденциялық нормативтерді және сақталуы міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 41, 42 - баптары) ;

активтерді жіктеудің шарттары мен тәртібін, шартты міндеттемелерді және оларға қарсы провизияларды (резервтерді) құруды (Банктер және банк қызметі туралы заңның 43 - бабының 2 - тармағы) ;

қызметінің айрықша түрі шетел валютасымен айырбастау операцияларын ұйымдастыру болып табылатын заңды тұлғалардың (бұдан әрі — уәкілетті ұйымдар) жарғылық капиталының ең төменгі мөлшерін және қалыптастыру тәртібін (Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы заңның 6-бабының 2-тармағы);

талап етілетін ең төменгі рейтингіні және рейтингілік агенттіктердің тізбесін (Банктер және банк қызметі туралы заңның 17-бабының, 17-1-бабының 5-тармағы, 18-бабының 1-тармағы, 30-бабының 13-тармағы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 36, 36-1, 52-баптары, Сақтандыру қызметі туралы заңның 15-1-бабының 6-тармағы, 21-бабының 4-тармағы, 26-бабы, 34-бабының 13-тармағы, 44-бабының 6-тармағы, 48-бабының 3, 4, 9, 10-тармақтары, 62-бабының 9-тармағы);

салықтарды және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түсімдерін қамтамасыз ету саласындағы басшылықты жүзеге асыратын уәкілетті органмен келісім бойынша дауыс беретін акцияларының жүз пайызы Қазақстан Ұлттық Банкіне тиесілі банктердің кредиттік портфелінің сапасын жақсартуға маманданған ұйым алатын

кірістерді Салық Кодексінің 135-2-бабының 1-тармағында көрсетілген қызмет түрлерін жүзеге асырудан түскен кірістерге жатқызу тәртібін (Салық кодексінің 135-2-бабының 1 - т а р м а ғ ы) ;

мәжбүрлеп таратылатын банктердің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының, жинақтаушы зейнетақы қорларының тарату комиссияларын тағайындау және босату тәртібін, тарату комиссиясының төрағасына және мүшелеріне қойылатын талаптарды, сондай-ақ таратуды жүзеге асыру тәртібін және тарату комиссиясының жұмысына қойылатын талаптарды (Банктер және банк қызметі туралы заңның 74-бабының 1-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 70-бабының 1-тармағы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-2-бабының 7-тармағы);

уақытша әкімшіліктің (уақытша әкімшінің) және тарату комиссиясының есептерді және өзге (қосымша) ақпаратты ұсыну нысанын, мерзімдері мен кезеңділігін (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-2 және 45-3-баптары, Сақтандыру қызметі туралы заңның 55-5-бабы, 73-бабы 1-тармағының 2) тармақшасы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 66-бабының 2-тармағы, 74-4-бабы 1-тармағының 2) т а р м а қ ш а с ы) ;

уақытша әкімшілікті (уақытша әкімшіні) тағайындау тәртібін және өкілеттіктерін (Банктер және банк қызметі туралы заңның 48-1-бабының 2-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 55-5-бабы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-2-бабы 4-тармағының 6) тармақшасы);

қарыздар беру не депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымның депозиттерді кепілдік берілетін депозиттер бойынша міндеттемелер қабылдайтын қатысушы банкке (банктерге) орналастыру тәртібін («Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» 2006 жылғы 7 шілдедегі Қазақстан Республикасының № 169-III Заңының 16-бабының 2 - т а р м а ғ ы) ;

ислам банкіні таңдау және оған инвестициялық депозит туралы шарт бойынша тартылған ақша есебінен сатып алынған мүлікті және таратылатын ислам банкінің инвестициялық депозиттері жөніндегі міндеттемелерді беру тәртібін (Банктер және банк қызметі туралы заңның 74-1-бабының 3-тармағы);

тарату шығыстарының сметасын қалыптастыру және бекіту ерекшеліктері мен тәртібін (Банктер және банк қызметі туралы заңның 74-4-бабы 1-тармағының 6) тармақшасы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 73-бабы 1-тармағының 6) тармақшасы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-3-бабы 1-тармағының 6) т а р м а қ ш а с ы) ;

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары және сақтандыру топтары үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің болуы жөніндегі талаптарды (Сақтандыру қызметі туралы заңның 52-1-бабының 2-тармағы);

ипотекалық сақтандыру және көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық

жауапкершілігін міндетті сақтандыру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын сақтандыру ұйымы үшін төлем қабілеті маржасының ең төменгі деңгейіне, сондай-ақ ипотекалық сақтандыру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын сақтандыру ұйымы үшін сақтандыру резервтерін есептеу тәртібіне қосымша талаптарды (Сақтандыру қызметі туралы заңның 46-бабының 8-тармағы);

жарғылық капиталдың, кепілдік қорының, төлем қабілеті маржасының ең төменгі мөлшерін қоса алғанда, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы және сақтандыру тобы үшін пруденциялық нормативтерді және сақталуы міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді белгілейді және олардың сақталуына бақылауды қамтамасыз етеді (Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 5) тармақшасы);

мәжбүрлеу шараларын қолдану тәртібін (Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау мен қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 9) тармақшасы);

Қазақстан Ұлттық Банкінде жеке және заңды тұлғалармен кассалық операциялар жүргізу тәртібін (Ұлттық Банк туралы заңның 15-бабының екінші бөлігінің 6) тармақшасы);

банктерде және банк операцияларын жүзеге асыратын ұйымдарда кассалық операциялар және банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды инкассациялау бойынша операцияларды жүргізу тәртібін (Ұлттық Банк туралы заңның 15-бабының екінші бөлігінің 11) тармақшасы);

қарыздар және салымдар бойынша дәйекті, жылдық, тиімді, салыстырмалы түрде (нақты құнымен) есептелетін сыйақы мөлшерлемелерін есептеу тәртібін белгілейді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 39-бабының 7-тармағы);
53) мыналарды:

қаржы орталығының қатысушылары - заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) қағидаларын (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 6-бабының 2) тармақшасы);

жинақтаушы зейнетақы қорлары және зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдар үшін пруденциялық нормативтерді және сақталуы міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 6-бабы 2-тармағының 3), 3-1) тармақшалары, 41-бабының 4-тармағы, 57-бабы);

Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларда банк операцияларын жүргізу қағидаларын (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 21) тармақшасы);

кастодиандық шарттың үлгі нысанын (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 26-бабының 2-1-тармағы);

міндетті зейнетақы жарналары, ерікті зейнетақы жарналары, ерікті кәсіптік зейнетақы жарналары есебінен зейнетақымен қамсыздандыру туралы үлгі шарттарын және зейнетақы аннуитетінің үлгі шартын (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы

заңның 30-бабының 2-тармағы, 31-2-бабының 1-тармағы) бекітеді;

54) халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес келетін нысандар не нысандарға қойылатын талаптар, қаржы ұйымдарының, арнайы қаржы компанияларының, исламдық арнайы қаржы компанияларының, микроқаржы ұйымдарының, «Қазақстанның Даму Банкі» акционерлік қоғамының және инвестициялық қорлардың қаржылық есептілігінің тізбесі, ұсыну мерзімдері мен тәртібі бойынша нормативтік құқықтық актілерді қабылдайды (Ұлттық Банк туралы заңның 15-бабы екінші бөлігінің 43) тармақшасы);

55) барлық қаржы ұйымдарының, арнайы қаржы компанияларының, исламдық арнайы қаржы компанияларының, микроқаржы ұйымдарының, «Қазақстанның Даму Банкі» акционерлік қоғамының және инвестициялық қорлардың орындауы үшін міндетті бухгалтерлік есеп мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілерді, оның ішінде бухгалтерлік есеп шоттарының үлгі жоспарларын, бухгалтерлік есепті жүргізу жөніндегі нұсқаулықтарды, бухгалтерлік есеп жүргізуді ұйымдастыру қағидаларын және бухгалтерлік есеп жүргізуді автоматтандыру қағидаларын әзірлейді және қабылдайды (Ұлттық Банк туралы заңның 15-бабы екінші бөлігінің 41) тармақшасы, « Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы» 2007 жылғы 28 ақпандағы Қазақстан Республикасының 234-III Заңы (бұдан әрі - Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заң) 20-бабының 6-тармағы);

56) егер қолданылған шаралар банктің қаржылық жай-күйінің жақсаруына әкелмеген жағдайда, банктердің кредиторларының мүдделерін қорғау және Қазақстан Республикасы банк жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету мақсатында Қазақстан Республикасы Үкіметімен келісім бойынша:

Қазақстан Республикасы Үкіметінің не ұлттық басқарушы холдингтің банктің қаржылық жай-күйін жақсарту және банктің пруденциялық нормативтерді және (немесе) сақтауға міндетті нормалар мен лимиттерді орындауы үшін қажетті банктің жарияланған акцияларын Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген тәртіпте сатып алуы туралы шешім қабылдауға (Банктер және банк қызметі туралы заңның 17-бабы 4-тармағының 1) тармақшасы);

банкте капиталының теріс мөлшері болған жағдайда, кейіннен дереу сатып алу бағасы бойынша банктің қаржылық жай-күйін қажетті жақсартуға кепілдік беретін жаңа инвесторға міндетті өткізу талабымен банк акцияларын мәжбүрлеп сатып алуды жүзеге асыруға (Банктер және банк қызметі туралы заңның 16-бабының 6-тармағы);

Қазақстан Республикасының банктік заңнамасының талаптарына сәйкес заңнамада белгіленген санкцияларды қолдану жолымен капиталының теріс мөлшері бар банктер акционерлерінің құқықтары мен міндеттерін мәжбүрлеп шектеу туралы шешімдер қабылдауға құқылы (Банктер және банк қызметі туралы заңның 7-бабының 3-тармағы);

57) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларда тұрақтандыру банкін құру және оның қызметін тоқтату туралы шешім қабылдайды (Банктер және

банк қызметі туралы заңның 61-3-бабының 1, 2, 8-тармақтары);

58) банк конгломераттарының қызметін реттейді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 41-бабы);

59) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының сақтандыру сыныптары (түрлері) бойынша сақтандыру тарифтерін бағалау әдістеріне және есептеу қағидаттарына талаптар қояды (Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 9-1) тармақшасы);

60) Қазақстан Республикасының Үкіметімен келісім бойынша бағалы қағаздар нарығын қалыптастыру және дамыту саласындағы басымдықтарды айқындайды (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-бабы 2-тармағының 1) тармақшасы);

61) «Бағалы қағаздар рыногы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамалық актілеріне сәйкес міндетті жариялануға тиіс бағалы қағаздар нарығы субъектілерінің қызметі туралы ақпаратты жариялау үшін пайдаланылуы мүмкін бұқаралық ақпарат құралдарының түрлерін және оларға қойылатын талаптарды айқындайды (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-бабы 2-тармағының 7-1) тармақшасы);

62) мыналарды (Ұлттық Банк туралы заңның 51-1-бабының 2) тармақшасы, 51-2-бабы):

тұрақты негізде қаржы жүйесінің жүйелік тәуекелдеріне мониторинг жүргізу;
қаржы ұйымдарын жүйе құраушылар қатарына жатқызу тәртібін айқындау;
қаржы жүйесінің жүйелік тәуекелдерінің деңгейін төмендету және олардың басталуының алдын алу мақсатында пруденциялық нормативтерді және (немесе) жүйе құраушы қаржы ұйымдары үшін сақталуы міндетті басқа да нормалар мен лимиттерді белгілеу;

жүйелі қаржы дағдарысы туындаған немесе туындау қаупі төнген жағдайда, дербес немесе Қазақстан Республикасының Үкіметімен бірлесе отырып, қаржы ұйымдарының банк операцияларының жекелеген түрлерін және басқа да операцияларды жүргізуіне шектеулер енгізу жолымен қаржы жүйесін макропруденциялық реттеуді жүзеге асырады;

63) қаржы ұйымдарының сыртқы борышын реттеуге қатысады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 15) тармақшасы);

64) тұтынушылар үшін қаржы ұйымдарының қызметі және олар көрсететін қаржылық қызметтер туралы ақпараттың толықтығын және қолжетімділігін қамтамасыз етеді (Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау мен қадағалау туралы заңның 3-бабы 3-тармағының 4) тармақшасы);

65) халықтың қаржылық сауаттылығын арттыруға және қаржы нарығының барлық секторлары бойынша қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын түсіндіруге бағытталған ақпараттық жұмысты жүзеге асырады (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабы 1-тармағының 3) тармақшасы, 2-тармағының 4) тармақшасы);

66) статистикалық әдіснаманы әзірлейді және қолма-қол ақша айналысы, ақша-кредит және банк статистикасы, төлем балансы, сыртқы борыш, халықаралық инвестициялық позиция, қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету бойынша бастапқы статистикалық деректердің тізбесін, нысандарын, мерзімдері мен ұсыну тәртібін айқындайды (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабы бірінші бөлігінің 16) тармақшасы);

67) статистикалық жұмыстар жоспарына сәйкес ведомстволық статистикалық бақылауды жүргізеді, сондай-ақ өз құзыреті шегінде мемлекеттік статистика саласындағы бақылауды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 17) тармақшасы);

68) қаржы нарығына шолу, ақша-кредит және банк статистикасы, төлем балансы, халықаралық инвестициялық позиция және сыртқы борыш бойынша статистикалық ақпаратты қалыптастырады және таратады, төлем балансын болжамдық бағалауды әзірлеуге қатысады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 18) тармақшасы);

69) мемлекеттік емес сыртқы қарыздар бойынша шарттардың мониторингін жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 27) тармақшасы);

70) Қазақстан Республикасының заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасына сәйкес өзінің ақпарат жүйелерінен қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органның сұратуы бойынша мәліметтер береді (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 33) тармақшасы);

71) Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы айқындайтын тізбеге және тәртіпке сәйкес Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының шетел валюталарына қатысты ресми бағамын белгілейді және жариялайды (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 26) тармақшасы);

72) Қазақстан Ұлттық Банкінің лицензиясы негізінде банкноттардың, монеталардың және құндылықтардың инкассациясы бойынша операцияларды жүзеге асыратын уәкілетті ұйымдардың, заңды тұлғалардың, арнайы қаржы компанияларының, исламдық арнайы қаржы компанияларының, инвестициялық қорлардың, «Қазақстанның Даму Банкі» акционерлік қоғамының Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасының және халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының талаптарын сақтауын бақылауды және қадағалауды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 24) тармақшасы);

73) қаржы ұйымдарының, арнайы қаржы компанияларының, исламдық арнайы қаржы компанияларының, инвестициялық қорлардың, «Қазақстанның Даму Банкі» акционерлік қоғамының бухгалтерлік есепті жүргізуді автоматтандыру қағидаларының талаптарын сақтауын бақылауды және қадағалауды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 24) тармақшасы);

74) халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын ескере отырып, Қазақстан

Ұлттық Банкі үшін бухгалтерлік есеп саясатын және әдістерін айқындайды (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 23) тармақшасы);

75) акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы немесе акцияларының бақылау пакеті Қазақстан Ұлттық Банкіне тиесілі мемлекеттік кәсіпорындар мен заңды тұлғалар үшін халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес келетін тізбелері мен нысандарын, қаржылық есептілікті ұсыну мерзімдері мен тәртібін белгілейді және Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңның талаптарына сәйкес Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілерін, сондай-ақ бухгалтерлік есеп шоттарының үлгі жоспарларын бекітеді (Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңның 20-бабы 6-тармағының 2) тармақшасы);

76) банктердің тазартылған құйма алтынмен және күміспен жүргізетін экспорттық операцияларын бақылауды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 9) тармақшасы);

77) бағалы металдардағы активтерді толықтыру үшін тазартылған алтынды сатып алуға мемлекеттің басым құқығын іске асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 11) тармақшасы);

78) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда бағалы металдардың және құрамында бағалы металдар бар шикізат тауарларының сынамаларына (үлгілеріне) бақылау сынақтарын жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 12) тармақшасы);

79) қаржы орталығының қатысушылары-заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеуді (қайта тіркеуді) жүзеге асырады, қаржы орталығының қатысушысы-заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы куәлік береді (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабы 2-тармағының 1) тармақшасы, 6-бабының 1) тармақшасы);

80) қаржы орталығында қызметін жүзеге асыру үшін Қазақстан Республикасының аумағына келетін шетелдіктерге және азаматтығы жоқ тұлғаларға Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте виза беру туралы өтініш білдіреді (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабы 2-тармағының 2) тармақшасы);

81) қаржы орталығының қатысушыларына олардың құқықтары мен міндеттерін түсіндіреді (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабы 2-тармағының 4) тармақшасы);

82) қаржы орталығы қатысушыларының Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасын сақтауына мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабы 2-тармағының 5) тармақшасы);

83) мемлекеттік органдарда және өзге де ұйымдарда қаржы орталығының мүдделерін білдіреді (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабы 2-тармағының 6) тармақшасы);

- 84) қаржы орталығы қатысушыларының мемлекеттік тізілімін жүргізеді (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабы 2-тармағының 7) тармақшасы);
- 85) қаржы орталығында еңбек қызметін жүзеге асырып жатқан шетелдіктер мен азаматтығы жоқ тұлғаларды есепке алады және халықты жұмыспен қамту саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруды үйлестіретін орталық атқарушы орган белгілеген нысан бойынша Алматы қаласының жергілікті атқарушы органына шетелдік жұмыс күшін тарту туралы ақпаратты тоқсан сайын табыс етеді (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабы 2-тармағының 8) тармақшасы);
- 86) қаржы орталығын дамыту жөніндегі іс-шараларды әзірлейді және іске асырады (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабы 2-тармағының 10) тармақшасы);
- 87) бағалы қағаздар нарығының инфрақұрылымын жақсартуға жәрдемдеседі (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабы 2-тармағының 11) тармақшасы);
- 88) қаржы орталығының арнайы сауда алаңына жіберілген бағалы қағаздар эмитенттері қаржылық есептілігінің аудитіне жұмсалған шығындарды өтейді (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 6-бабының 7) тармақшасы);
- 89) қаржы орталығы қатысушыларының Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасын сақтауына тексерулер жүргізеді (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 6 - б а б ы н ы ң 1 0) т а р м а қ ш а с ы) ;
- 90) қаржы орталығы қатысушыларының құжаттамасын қаржы орталығының органдарын қоспағанда, мемлекеттік органдарға беру үшін ағылшын тілінен мемлекеттік тілге және орыс тіліне аударуды жүзеге асырады (Өңірлік қаржы орталығы т у р а л ы з а ң н ы ң 1 5 - б а б ы) ;
- 91) банк қызметінің, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар қызметінің, сақтандыру қызметінің, жинақтаушы зейнетақы қорлары қызметінің, бағалы қағаздар нарығындағы қызметтің, ақша төлемдері және аударымдары, валюталық операцияларды жүзеге асыру мәселелері бойынша және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде айқындалған өкілеттіктер шегінде өзге де мәселелер бойынша барлық қаржы ұйымдары, заңды және жеке тұлғалар орындауға міндетті нормативтік құқықтық актілерді қабылдайды, сондай-ақ тексерулер жүргізу арқылы олардың сақталуын бақылауды және қадағалауды, оның ішінде тексерулер жүргізу арқылы жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 4-бабы);
- 92) микроқаржы ұйымдарының есептік тіркеуден өту және тізілімін жүргізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді («Микроқаржы ұйымдары туралы» 2012 жылғы 26 қарашадағы Қазақстан Республикасының № 56-V Заңы (бұдан әрі - Микроқаржы ұйымдары туралы заң) 14-бабының 2-тармағы);
- 93) пруденциялық нормативтерді және микроқаржы ұйымдары сақтауға міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді, оларды есептеу әдістемесін, сондай-ақ олардың орындалуы туралы есептілікті ұсыну нысандары мен мерзімдерін әзірлейді және бекітеді (Микроқаржы ұйымдары туралы заңның 27-бабының 3) тармақшасы);

94) банктердің, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың, оның ішінде ипотекалық ұйымдардың, кредиттік бюролардың, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, сақтандыру брокерінің, бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушылардың және бағалы қағаздар нарығында қызметтің лицензияланатын түрлерін жүзеге асыратын басқа ұйымдардың, жинақтаушы зейнетақы қорларының, банк конгломераттарының және сақтандыру топтарының, микроқаржы ұйымдарының есептілік тізбесін, нысандарын, ұсыну мерзімдері мен тәртібін айқындайды (Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау мен қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының б) тармақшасы және 3-тармағы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 54-бабының 1-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 74-бабының 2-тармағы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 53-бабының 1-тармағы, 57-бабы, Ұлттық Банк туралы заңның 15-бабының 43) тармақшасы) ;

95) салықтардың және бюджетке басқа міндетті төлемдердің түсімдерін қамтамасыз ету саласында басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік органмен келісім бойынша берілген микрокредиттер бойынша активтерді және шартты міндеттемелерді жіктеуді жүзеге асыру және оларға қарсы провизияларды (резервтерді) құру қағидаларын бекітеді (Микроқаржы ұйымдары туралы заңның 7-бабы 2-тармағының 7) тармақшасы) ;

96) халықаралық стандарттармен реттелмеген мәселелер бойынша қаржылық есептілік стандарттарын, сондай-ақ оларға әдістемелік ұсынымдарды бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік саласындағы қызметті реттеуді жүзеге асыратын уәкілетті органмен келісім бойынша бекітеді (Ұлттық Банк туралы заңның 15-бабы екінші бөлігінің 42) тармақшасы) ;

97) қаржы құралдарын қаржы орталығының арнайы сауда алаңына жіберу үшін аудиторлық қызмет саласындағы реттеу мен аудиторлық және кәсіби ұйымдардың қызметін бақылау жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органмен келісім бойынша аудиторлық ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын бекітеді (Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 6-бабының 8) тармақшасы) ;

98) берілетін микрокредиттер бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеу қағидаларын әзірлейді және бекітеді (Микроқаржы ұйымдары туралы заңның 5 - б а б ы н ы ң 2 - т а р м а ғ ы) ;

99) Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне сәйкес әкімшілік құқық бұзушылық істер бойынша әкімшілік іс жүргізуді жүзеге асырады (2001 жылғы 30 қаңтардағы № 155-II Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің (бұдан әрі - ӘҚТК) 572-бабы) ;

100) микроқаржы ұйымдарының жарғылық капиталының ең төменгі мөлшерін белгілейді (Микроқаржы ұйымдары туралы заңның 12-бабының 2-тармағы) ;

101) банктерден, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын

ұйымдардан, оның ішінде ипотекалық ұйымдардан, кредиттік бюролардан, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымынан, сақтандыру брокерінен, бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушылардан және бағалы қағаздар нарығында лицензияланатын қызмет түрлерін жүзеге асыратын басқа ұйымдардан, жинақтаушы зейнетақы қорларынан, банктік конгломераттардан және сақтандыру топтарынан, арнайы қаржы компаниялары мен арнайы исламдық компанияларынан, микроқаржы ұйымдарынан қаржылық және өзге есептілікті алады (Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының б) тармақшасы, 3-тармағы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 54-бабының 1-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 74-бабының 2-тармағы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 57-бабы, Ұлттық Банк туралы заңның 70-бабы);

102) Ұлттық Банк туралы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге заңдарымен және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерімен көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 39) тармақшасы).

18. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі аумақтық филиалдарының негізгі функциялары:

1) репатриация мерзімінде валютаның репатриациялануын бақылауды және Қазақстан Республикасында экспорттық-импорттық валюталық бақылауды жүзеге асыру тәртібін және резиденттердің экспорт және импорт бойынша келісімшарттардың есептік нөмірін алу шарттарын реттейтін Қазақстан Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес өзге де функцияларды жүзеге асырады (Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы заңның 12-бабының 6-тармағы);

2) уәкілетті ұйымдарға берілген шетел валютасымен айырбастау операцияларын ұйымдастыру бойынша қызметті жүзеге асыруға лицензияларды беруді, қолданысын тоқтата тұруды, айыруды, қайта ресімдеуді және беруді жүзеге асырады, сондай-ақ лицензиялардың телнұсқаларын қайта ресімдеу мен беруді жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 35) тармақшасы, 56-бабының 5) тармақшасы, Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы заңның 30-бабы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 47-бабы, Лицензиялау туралы заңның 47-бабы);

3) уәкілетті банктердің және уәкілетті ұйымдардың (олардың филиалдарының) айырбастау пункттерін тіркеуді жүзеге асырады, айырбастау пунктінің тіркеу куәлігін береді, оның қолданылуын тоқтата тұрады, сондай-ақ айырбастау пунктінің тіркеу куәлігінің телнұсқасын береді (Ұлттық Банк туралы заңның 56-бабының б) тармақшасы);

4) тіркеу куәліктерін және валюталық операциялар жүргізу туралы хабарлама туралы куәліктер береді (Ұлттық Банк туралы заңның 56-бабының 8) тармақшасы);

5) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда ықпал ету шаралары мен санкцияларды қолданады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 35) тармақшасы);

6) өз құзыреті шегінде тексеру жоспарларының жобаларын жасайды және оларды Қазақстан Ұлттық Банкінің орталық аппаратына қарау және кейіннен белгіленген тәртіпте бекіту үшін ұсынады (Ұлттық Банк туралы заңның 62-бабының 2-тармағы);

7) қаржы ұйымдарының және олардың филиалдарының үй-жайлардың құрылғыларына қойылатын талаптарды сақтауына бақылауды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 5) тармақшасы, 62-бабының 1-тармағы);

8) белгіленген тәртіпте:

уәкілетті банктердің және уәкілетті ұйымдардың (олардың филиалдарының), сондай-ақ өзге тұлғалардың валюталық заңнаманы және ақша төлемі мен аударымы саласындағы заңнаманы сақтау бөлігіндегі қызметін;

уәкілетті ұйымдардың, микроқаржы ұйымдарының Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасын және халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын сақтауын;

Қазақстан Ұлттық Банкінің лицензиясы негізінде банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды инкассациялау бойынша операцияларды жүзеге асыратын заңды тұлғалардың (олардың филиалдарының) банкноттар, монеталар және құндылықтарды инкассациялау бойынша операцияларды жасау тәртібін, сондай-ақ қолма-қол ақшаның, басқа құндылықтардың сақталуын қамтамасыз ету және касса тәртібінің сақталуын бақылау үшін қажетті талаптарды айқындайтын Қазақстан Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген талаптарды сақтау бөлігіндегі қызметін;

банктерді (олардың филиалдарын, сондай-ақ филиалдардың қосымша үй-жайларын, оның ішінде бірнеше мекенжайда орналасқан), сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарды үйлердің, үй-жайлардың және жабдықтардың Қазақстан Ұлттық Банкінің үй-жайларды күзетуді ұйымдастыруға және құрылғыларына қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген талаптарға сәйкестігіне қатысты;

микроқаржы ұйымдарының қызметін тексерулерді, оның ішінде жоспардан тыс және құжаттамалық тексерулерді жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 61-бабының 1, 2, 3-тармақтары, Микроқаржы ұйымдары туралы заңның 27-бабының 6) тармақшасы);

9) Қазақстан Ұлттық Банкінің орталық аппараты берген өкілеттіктерге сәйкес әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша әкімшілік іс жүргізуді дербес жүзеге асырады, сондай-ақ филиалдың құзыреті шегінде әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша іс жүргізуге байланысты функцияларды орындайды (ӘҚТК 572-бабы);

10) Қазақстан Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес эмиссиялық-кассалық жұмысты ұйымдастыру бойынша іс-шараларды әзірлеуге қатысады, Қазақстан Ұлттық Банкінің эмиссиялық-кассалық жұмысын ұйымдастыру бойынша практикалық іс-шараларды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 40,

4 5 , (4 6 - б а п т а р ы) ;

11) микроқаржы ұйымдарының есептік тіркеуін жүргізеді (Микроқаржы ұйымдары туралы заңның 27-бабының 1) тармақшасы);

12) микроқаржы ұйымдарының тізілімін жүргізеді (Микроқаржы ұйымдары туралы заңның 27-бабының 2) тармақшасы);

13) «Микроқаржы ұйымдары туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда микроқаржы ұйымдарын қайта ұйымдастыру не тарату туралы сотқа шағым-талап береді (Микроқаржы ұйымдары туралы заңның 27-бабының 7) тармақшасы);

14) микроқаржы ұйымдарына шектеулі ықпал ету шараларын қолданады (Микроқаржы ұйымдары туралы заңның 28-бабының 1, 2-тармақтары);

15) Қазақстан Ұлттық Банкі Төрағасының бұйрығымен бекітілген филиал туралы ережеде көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

19. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын бақылау мен қадағалау комитетінің функциялары:

1) Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының қарауына:

банктерді ашуға, банктерді (банк холдингтерін) ерікті түрде қайта ұйымдастыруға (біріктіру, қосу, бөлу, бөлініп шығу, қайта құру) және ерікті түрде таратуға (Банктер және банк қызметі туралы заңның 13, 60, 61, 69-баптары, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы);

банктердің және (немесе) банк холдингтерінің еншілес ұйымды құруға және сатып алуға (Банктер және банк қызметі туралы заңның 11-1-бабының 1, 6 және 13-тармақтары, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 10-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы);

банктердің бас банктің күмәнді және үмітсіз активтерін сатып алатын еншілес ұйымды құруға және сатып алуға (Банктер және банк қызметі туралы заңның 11-2-бабының 1, 6 және 9-тармақтары);

банктің және (немесе) банк холдингінің ұйымдардың капиталына қомақты қатысуына (Банктер және банк қызметі туралы заңның 11-1-бабының 6, 11, 12 және 13-тармақтары, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 10-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы);

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарын құруға, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарын ерікті түрде қайта ұйымдастыруға (біріктіру, қосу, бөлу, бөлініп шығу, қайта құру) және сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарын ерікті түрде таратуға (Сақтандыру қызметі туралы заңның 27-бабы, 43-бабының 3) және 3-3) тармақшалары, 62, 63, 65, 67 және 68-баптары, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы);

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының және сақтандыру холдингтерінің еншілес ұйымды құруға немесе сатып алуға (Сақтандыру қызметі туралы заңның 32-

бабының 1, 6 және 13-тармақтары, 43-бабының 3-4) тармақшасы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 11-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы);

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының немесе сақтандыру холдингінің ұйымдардың капиталына қомақты қатысуына (Сақтандыру қызметі туралы заңның 32-бабының 6, 11, 12 және 13-тармақтары, 43-бабының 3-4) тармақшасы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 11-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы);

жинақтаушы зейнетақы қорын ерікті түрде қайта ұйымдастыруға және таратуға (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 43-бабының 1-тармағы, 44-бабы, 45-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы, 45-1-бабы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы);

жинақтаушы зейнетақы қорларын әділет органдарында мемлекеттік тіркеуге (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 37-бабы);

исламдық арнайы қаржы компаниясын ерікті түрде қайта ұйымдастыруға немесе таратуға (Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 32-6-бабы) рұқсат беру, беруден бас тарту не рұқсатты кері қайтарып алу туралы мәселелерді енгізеді;

2) Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының қарауына:

банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды инкассациялау үшін банктер болып табылмайтын заңды тұлғаларға берілген және шетел валютасымен айырбастау операцияларын ұйымдастыруға уәкілетті ұйымдарға берілген лицензияларды қоспағанда, банктік, сондай-ақ Банктер және банк қызметі туралы заңда белгіленген өзге де операцияларды жүргізуге (Банктер және банк қызметі туралы заңның 47-бабы 2-тармағының б) тармақшасы);

сақтандыру (қайта сақтандыру) қызметін және сақтандыру брокерінің қызметін, сақтандыру нарығындағы актуарлық қызметті жүзеге асыру құқығына (Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 16) тармақшасы, 53-3-бабы 2-тармағының 2) және 3) тармақшасы);

жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметті жүзеге асыруға (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 42-бабы 7-тармағының 3) тармақшасы);

бағалы қағаздар нарығындағы қызметті жүзеге асыруға (Бағалы қағаздар туралы заңның 51-бабы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 3) тармақшасы);

мемлекет қатысатын кредиттік бюро қызметін қоспағанда, кредиттік бюро қызметін жүзеге асыруға лицензияның қолданылуын тоқтата тұру, қолданылуын жалғастыру және лицензиядан айыру туралы мәселені енгізеді («Қазақстан Республикасындағы кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы» 2004 жылғы 6 шілдедегі Қазақстан Республикасының № 573-ІІ Заңының (бұдан әрі - Кредиттік

бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы заң) 4-бабы 2-тармағының 2) тармақшасы, 5-бабы 1-тармағының 4) тармақшасы, 6-бабының 3-тармағы, 12, 13-б а п т а р ы) ;

3) Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының қарауына: банктің немесе банк холдингінің ірі қатысушысы мәртебесін иеленуге (Банктер және банк қызметі туралы заңның 17-1-бабы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 10-бабының 1) тармақшасы); сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының немесе сақтандыру холдингінің ірі қатысушысы мәртебесін иеленуге (Сақтандыру қызметі туралы заңның 26-бабы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 11-бабының 1) т а р м а қ ш а с ы) ;

жинақтаушы зейнетақы қорының және зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның ірі қатысушысы мәртебесін иеленуге (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 36-1-бабы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 12-бабының 9-1) тармақшасы) келісім беру, беруден бас тарту не келісімді кері қайтарып алу туралы мәселені енгізеді;

4) Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының қарауына: банктің ірі қатысушысына және (немесе) банк холдингіне тиесілі банктің акцияларын, ал Үкіметпен келісім бойынша - банк кредиторларының мүдделерін қорғау және Қазақстан Республикасы банк жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету мақсатында және меншікті капиталының теріс мөлшері бар екінші деңгейдегі банктердің акцияларын жаңа инвесторларға міндетті түрде кейіннен дереу сату шарттарымен сенімгерлікпен басқару шарттарын жасау (Банктер және банк қызметі туралы заңның 16-бабының 6-тармағы, 47-1-бабының 3-тармағы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 10) т а р м а қ ш а с ы) ;

сапасы және өтімділігі бойынша жіктелуін ескере отырып есептелген активтердің құны және міндеттемелер арасында теріс айырма белгіленген жағдайда, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының акционерлеріндегі акцияларды мәжбүрлеп сатып алу және осы акцияларды сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары жөніндегі барлық міндеттемелерді орындауға кепілдік беретін талаптармен сатып алуға ниет білдірген жаңа инвесторға сату (Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 24) т а р м а қ ш а с ы , 61 - б а б ы) ;

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акционерлерімен сақтандыру холдингіне және (немесе) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушысына және (немесе) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының немесе сақтандыру холдингінің ірі қатысушысы белгілері бар тұлғаға тиесілі сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акцияларын сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асыру шартын жасау (Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-1-бабының 3-тармағы);

зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның ірі қатысушысына не ірі қатысушысы белгілері бар тұлғаға тиесілі акцияларды сенімгерлікпен басқару шарттарын жасау (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 42-7-бабының 3-тармағы);

жинақтаушы зейнетақы қорының ірі қатысушысына не ірі қатысушысының белгілері бар тұлғаға тиесілі жинақтаушы зейнетақы қорының акцияларын сенімгерлікпен басқаруды бекіту туралы мәселелерді енгізеді (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 42-7, 57-баптары);

5) Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының қарауына қаржы нарығының активтерін бағалы қағаздар деп тану туралы мәселені енгізеді (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-бабы 2-тармағының 4) тармақшасы), Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 12-бабының 1-тармағы);

6) Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының қарауына банктердің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының, жинақтаушы зейнетақы қорларының консервациясын енгізу және банктің (банкті), сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының (ұйымын), жинақтаушы зейнетақы қорының (жинақтаушы зейнетақы қорларының) уақытша әкімшілігін (уақытша басқарушыны) тағайындау туралы шешім қабылдау жөніндегі мәселені енгізеді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 47-бабы 2-тармағының в) тармақшасы, 62, 63 және 64-баптары, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-3-бабы 2) тармағының 2-1) тармақшасы, 55-1, 55-2 баптары, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 42-бабы 7-тармағының 1) тармақшасы, 42-1, 42-2, 42-3-баптары, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 10-бабының 9-тармақшасы, 11, 13-бабының 8) тармақшасы);

7) м ы н а л а р ғ а :
банктер болып табылмайтын заңды тұлғаларға берілген банкноттар, монеталар мен құндылықтарды инкассациялауға және уәкілетті ұйымдарға берілген шетел валютасымен айырбастау операцияларын ұйымдастыруға лицензияларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасының банк заңнамасында көзделген банктік және өзге де операциялардың жекелеген түрлерін жүргізуге (Банктер және банк қызметі туралы заңның 26-бабының 1-тармағы, 27-бабы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 3) тармақшасы);

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының, сақтандыру брокерлерінің, сақтандыру нарығындағы актуарийлердің қызметін жүзеге асыруға (Сақтандыру қызметі туралы заңның 37 және 38-баптары, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 3) тармақшасы);

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес лицензиялауға жататын бағалы қағаздар нарығында кәсіби қызметті жүзеге асыруға (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-бабы 2-тармағының 10) және 12) тармақшалары, Қаржы нарығын мемлекеттік

реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 3) тармақшасы);

жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметті жүзеге асыруға (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 39-бабы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 3) тармақшасы);

мемлекет қатысатын кредиттік бюро қызметін қоспағанда, кредиттік бюро қызметін жүзеге асыруға лицензиялар береді, лицензияларды беруден бас тартады (Кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы заңның 9, 10-баптары);

8) банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және жинақтаушы зейнетақы қорының уақытша әкімшілігінің (уақытша әкімшісінің) қызметін бақылауды және қадағалауды жүзеге асырады, оның ішінде:

филиалдар мен өкілдіктерді ескере отырып банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және жинақтаушы зейнетақы қорының лицензиядан айырудан кейінгі кезеңдегі және уәкілетті орган тарату комиссиясын тағайындағанға дейін уақытша әкімшілігін (уақытша әкімшісін) тағайындайды (Банктер және банк қызметі туралы заңның 47-бабының 6-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 56-бабы 3-тармағының бірінші бөлігі, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-2-бабы 4-тармағының бірінші бөлігі, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 10-бабының 10-тармақшасы, 11-бабының 10) тармақшасы, 13 - б а б ы н ы ң 7) т а р м а қ ш а с ы);

банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, жинақтаушы зейнетақы қорының уақытша әкімшілігінің (уақытша әкімшісінің) орындалған жұмысы туралы есебін бекітеді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 48-1-бабының 4-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 56-бабының 5-тармағы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-2-бабы 4-тармағының оныншы бөлігі); у а қ ы т ш а ә к і м ш і л і к т і ң :

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымын консервациялау немесе лицензиядан айыру кезінде сақтандыру портфелін (Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 16-1) тармақшасы, 54-1-бабының 1-тармағының үшінші бөлігі);

жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы активтерін, міндеттемелерін зейнетақымен қамсыздандыру туралы шарт бойынша басқа жинақтаушы зейнетақы қорына беру туралы шешімін келіседі (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-2-бабының 4-тармағы, Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің «Банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және жинақтаушы зейнетақы қорының уақытша әкімшілігін (уақытша басқарушысын) тағайындау және қызметінің ережесін бекіту туралы» 2006 жылғы 9 қаңтардағы № 6 қаулысы (бұдан әрі - Уақытша әкімшілікті (уақытша басқарушыны) тағайындау және қызметінің ережесі);

уақытша әкімшіліктердің (уақытша әкімшілердің) қызметіне тексеру жүргізеді (

Уақытша әкімшілікті (уақытша басқарушыны) тағайындау және қызметі ережесінің 21-тармағы) ;

банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және жинақтаушы зейнетақы қорының уақытша әкімшіліктерінен (уақытша әкімшілерінен) өзінің бақылау және қадағалау функцияларын жүзеге асыру үшін қажетті ақпаратты алады, алынған ақпарат туралы түсіндірулерді талап етеді (Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 14-бабы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 48-1-бабының 4-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 56-бабының 4-тармағы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-2-бабы 4-тармағы);

9) банктердің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының, жинақтаушы зейнетақы қорларының тарату комиссияларының қызметіне бақылауды және қадағалауды жүзеге асырады, оның ішінде (Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 11) тармақшасы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 74-4-бабы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 73-бабы 1-тармағының 3) тармақшасы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-3-бабы 1-тармағы) :

мәжбүрлеп таратылатын банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, жинақтаушы зейнетақы қорының филиалдары мен өкілдіктерін ескере отырып тарату комиссияларын тағайындайды (Банктер және банк қызметі туралы заңның 74-бабы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 70-бабы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-2-бабының 7-тармағы) ;

мәжбүрлеп таратылатын банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, жинақтаушы зейнетақы қорының аралық тарату балансын және кредиторлар талаптарының тізілімін бекітеді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 73-бабының 4-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 70-бабының 2-тармағы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-2-бабы 7-тармағының төртінші бөлігі) ;

таратылатын банктердің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының, жинақтаушы зейнетақы қорларының кредиторлар комитетінің құрамын бекітеді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 68-1-бабы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 66-бабы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-бабы);

мәжбүрлеп таратылатын банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, жинақтаушы зейнетақы қорының тарату туралы есебін және тарату балансын келіседі (Банктер және банк қызметі туралы заңның 73-бабының 7-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 70-бабының 5-тармағы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-2-бабы 8-тармағының бірінші бөлігі);

тарату шығыстарының сметасын қалыптастырудың және бекітудің ерекшеліктері мен тәртібін белгілейді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 74-4-бабы 1-тармағының б) тармақшасы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 73-бабы 1-

тармағының б) тармақшасы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-3-бабы 1-тармағының б) тармақшасы);

Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіпте тарату комиссияларының қызметіне тексеру жүргізеді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 74-4-бабы 1-тармағының 3) тармақшасы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 73-бабы 1-тармағының 3) тармақшасы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-3-бабы 1-тармағының 3) тармақшасы);

банктердің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының, жинақтаушы зейнетақы қорларының тарату комиссияларынан өзінің бақылау функцияларын жүзеге асыруға қажетті ақпаратты алады, алынған ақпарат бойынша түсіндіруді талап етеді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 74-4-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 73-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-3-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы);

тарату комиссияларының қызметінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын бұзу анықталған кезде тарату комиссияларының орындауы үшін міндетті бұзушылықтарды жою туралы жазбаша ұйғарымдарды шығарады, ұйғарымның орындалу мерзімін белгілейді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 74-4-бабы 1-тармағының 4) тармақшасы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 73-бабы 1-тармағының 4) тармақшасы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 45-3-бабы 1-тармағының 4) тармақшасы);

банктердің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының, жинақтаушы зейнетақы қорларының тарату комиссияларының төрағалары және бөлімшелердің басшылары жасаған әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы істерді қарайды және оларға Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес әкімшілік жаза қолданады (ӘҚТК-нің 172-1, 573-баптары);

10) банктер және олардың үлестес тұлғалары, банктердің ірі қатысушыларының үлестес тұлғалары, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар, оның ішінде ипотекалық ұйымдар, кредиттік бюролар оның құзыретіне кіретін мәселелер бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын бұзған жағдайда оларға шектеулі ықпал ету шараларын, санкцияларды, мәжбүрлеу шараларын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген өзге де шараларды қолданады (Банктер және банк қызметі туралы заңның 41, 46, 47, 47-1-баптары, «Жылжымайтын мүлік ипотекасы туралы» 1995 жылғы 23 желтоқсандағы № 2723 Қазақстан Республикасы Заңының 5-4-бабы, Кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы заңның 11-бабы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 9) тармақшасы);

11) банктердің және банк холдингтерінің, сақтандыру (қайта сақтандыру)

ұйымдарының, сақтандыру холдингтерінің басшы қызметкерлерін, сақтандыру брокерлерін, сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қорының, жинақтаушы зейнетақы қорларының, орталық депозитарийдің, бірыңғай тіркеушінің және лицензиаттардың (өтініш берушілердің) басшы қызметкерлерін тағайындауға (сайлауға) келісім береді, келісім беруден бас тартады (Банктер және банк қызметі туралы заңның 20-бабы, 34-бабы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 7) тармақшасы, Зейнетақымен камсыздандыру туралы заңның 6-бабы 2-тармағының 4) тармақшасы, 40-бабы, Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 54-бабы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 2) тармақшасы);

12) банктің/банк конгломератының қаржылық жай-күйінің нашарлауына әсер ететін факторларды анықтау үшін банктің/банк конгломератының қызметін талдауды жүзеге асырады, қажет болғанда Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген ертерек ден қою шараларын қолданады (Банктер және банк қызметі туралы заңның 45-бабы);

13) Комитеттің ресми интернет-ресурсында: банктер, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар туралы өзінде бар мәліметтерді (коммерциялық, банктік, қызметтік және заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын мәліметтерді қоспағанда) пайдалана отырып банктер, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар қызметінің мәселелері бойынша ақпаратты, сондай-ақ банктерге, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға қолданған шаралары туралы ақпаратты;

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары және сақтандыру брокерлері туралы өзінде бар мәліметтерді (коммерциялық, банктік, қызметтік және заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын мәліметтерді қоспағанда) пайдалана отырып сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары және сақтандыру брокерлері қызметінің мәселелері бойынша ақпаратты, сондай-ақ сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарына және сақтандыру брокерлеріне қолданған шаралары туралы ақпаратты;

бағалы қағаздар нарығының субъектілері туралы өзінде бар мәліметтерді (коммерциялық, банктік, қызметтік және заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын мәліметтерді қоспағанда) пайдалана отырып бағалы қағаздар нарығы қызметінің бойынша ақпаратты, сондай-ақ бағалы қағаздар нарығының субъектілеріне қолданған шаралары туралы ақпаратты;

жинақтаушы зейнетақы қорлары туралы өзінде бар мәліметтерді (коммерциялық, банктік, қызметтік және заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын мәліметтерді қоспағанда) пайдалана отырып жинақтаушы зейнетақы қорлары қызметінің мәселелері бойынша ақпаратты, сондай-ақ жинақтаушы зейнетақы қорларына қолданған шаралары туралы ақпаратты жариялайды (Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 12) тармақшасы);

14) өз құзыреті шеңберінде жеке және заңды тұлғалардың сұратулары мен өтініштерін қарайды (Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау туралы заңның 15-бабы 1-тармағының 1) тармақшасы);

15) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акцияларымен мәміле жасауға келісім береді, келісім беруден бас тартады (Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 3-2) тармақшасы);

16) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының қауымдастықтарынан, одақтарынан және бірлестіктерінен, мемлекеттік органдардан сақтандыру нарығының жай-күйіне экономикалық талдау дайындау үшін қажетті ақпарат алады (Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 19) тармақшасы);

17) Қазақстан Республикасының заңнама актілерінде көзделген жағдайларда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымына, сақтандыру брокеріне, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушыларына, актуарийге, деректер базасын қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымға, «Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамына шектеулі ықпал ету шараларын, санкцияларды және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де шараларды қолданады (Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 9) тармақшасы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-1, 53-2, 53-3-баптары, «Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы» 2003 жылғы 3 маусымдағы № 423-ІІ Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі - Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы заң) 3-бабының 2-тармағы, 4-бабы 1-тармағының 9) тармақшасы);

18) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда (Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 9) тармақшасы):

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушысы немесе сақтандыру холдингі белгілері бар адамдарға, сондай-ақ ірі қатысушыларына, сақтандыру холдингіне, сондай-ақ сақтандыру тобының құрамына кіретін заңды тұлғаларға (Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-1-бабы);

зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның ірі қатысушысы белгілері бар адамдарға, сондай-ақ ірі қатысушыларына (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 42-7-бабы);

жинақтаушы зейнетақы қорының ірі қатысушысы белгілері бар адамдарға, сондай-ақ ірі қатысушыларына мәжбүрлеу шараларын қолданады (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 42-7-бабы);

19) өзінің бақылау және қадағалау функцияларын қамтамасыз ету үшін (Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 14-бабы):

банктерден, сондай-ақ олардың үлестес тұлғаларынан, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардан, оның ішінде ипотекалық

ұйымдардан, кредиттік бюролардан;
сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымынан, олардың үлестес тұлғаларынан,
сақтандыру брокерінен, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының заңды тұлға болып
табылатын ірі қатысушысынан, сондай-ақ сақтандыру холдингінен;
бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушыларынан және бағалы қағаздар
нарығында лицензияланатын қызметтің түрлерін жүзеге асыратын басқа да
ұйымдардан, сондай-ақ олардың үлестес тұлғаларынан;
жинақтаушы зейнетақы қорларынан, сондай-ақ олардың үлестес тұлғаларынан;
банк холдингтерінен және сақтандыру топтарынан, сондай-ақ олардың үлестес
тұлғаларынан;

микроқаржы ұйымдарынан қажетті ақпарат алады;

20) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өкілеттіктер шегінде «
Қазақстанның Даму Банкі» акционерлік қоғамының банктерді, банктік
конгломераттарды пруденциялық реттеу және резервтік талаптар, басшы
қызметкерлерді келісу, активтерді, шартты міндеттемелерді жіктеу және оларға қарсы
провизиялар (резервтер) құру мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілерді,
тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру тәртібіне қойылатын
талаптарды қоспағанда, қаржы ұйымдарының қызметін реттейтін Қазақстан
Республикасының заңнамасын орындауын бақылауды жүзеге асырады («Қазақстанның
Даму Банкі туралы» 2001 жылғы 25 сәуірдегі № 178-ІІ Қазақстан Республикасы
Заңының 6-бабының 1-тармағы);

21) банк, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы, жинақтаушы зейнетақы қоры,
инвестициялық портфельдің басқарушысы акционерлерінің жалпы жиналысына қатысу
үшін өз өкілін жібереді (Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау
туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 7-1) тармақшасы);

22) банктердің, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын
ұйымдардың, оның ішінде ипотекалық ұйымдардың және олардың филиалдарының
қызметін, оның ішінде мемлекеттік органдарды және өзге де ұйымдарды тарта отырып
тексереді (Ұлттық Банк туралы заңның 62-бабының 1-тармағы, Қаржы нарығын
мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабы 1-тармағының 8-1)
тармақшасы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 41, 44-баптары, Сақтандыру
қызметі туралы заңның 43-бабының 14) тармақшасы, 44-бабы, Кредиттік бюролар және
кредиттік тарихты қалыптастыру туралы заңның 4-бабы 2-тармағының 3) тармақшасы);

23) банктердің үлестес тұлғаларының, банктердің қызметіне олардың әсер ету
дәрежесін және сипатын айқындау мақсатында Қазақстан Республикасының
нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес олардың қызметін, оның ішінде мемлекеттік
органдарды және өзге де ұйымдарды тарта отырып тексереді (Банктер және банк
қызметі туралы заңның 44-бабының 1-тармағы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу,
бақылау және қадағалау туралы заңның 9-бабының 2-тармағы);

24) қаржы секторына бақылау мен қадағалауды жүзеге асыру мақсатында қолданылатын шараларды үйлестіру мәселелері бойынша, сондай-ақ өзара мүддені білдіретін өзге де мәселелер бойынша орталық банктермен және қаржы ұйымдары мен қаржы нарығын реттеуді және қадағалауды жүзеге асыратын шетелдік органдармен бірлесіп әрекет етеді және ынтымақтастық жасайды (Ұлттық Банк туралы заңның 61-бабының 4-тармағы, Қаржы нарығын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңның 15-бабы);

25) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жасайтын бірлескен қызмет туралы шарттарды тіркейді, өзінің мүлкін кепілге қою шарттарының, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының кепілдіктерінің (кепілдемелерінің) және теңгерімде көрсетілмейтін өзге де міндеттемелерінің тізілімдерін жүргізеді (Ұлттық Банк туралы заңның 62-5-бабының 7) тармақшасы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 52-бабының 2-тармағы);

26) банктердің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының құрылтай құжаттарын келісуді жүргізеді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 25-бабы); 27) мыналарды:

банктің басшы қызметкерінің (қызметкерлерінің) іс-қимылдарын Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес келмейді деп тану үшін жеткілікті деректердің негізінде «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 20-бабында (Банктер және банк қызметі туралы заңның 47-бабы 2-тармағының е) тармақшасы);

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, сақтандыру брокерінің, сақтандыру холдингінің және сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қорының көрсетілген басшы қызметкерінің іс-қимылдарын Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес келмейді деп тану үшін жеткілікті деректері негізінде Сақтандыру қызметі туралы заңның 34, 53-3-баптарында және Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы заңның 3-2-бабында (Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-3-бабы 2-тармағының 5) тармақшасы, Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы заңның 3-2-бабы);

жинақтаушы зейнетақы қорының көрсетілген басшы қызметкерінің (қызметкерлерінің) іс-қимылдарын Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес келмейді деп тану үшін жеткілікті деректердің негізінде Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 40-бабында (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 42-бабы 7-тармағының 4) тармақшасы);

өтініш берушінің (лицензиаттың), орталық депозитарийдің, бірыңғай тіркеушінің басшы қызметкерінің (қызметкерлерінің) іс-қимылдарын Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес келмейді деп тану үшін жеткілікті деректердің негізінде Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 54-бабында (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 54-бабының 8-1-тармағы) көрсетілген адамдарды қызметтік міндеттерін

орындаудан шеттету туралы шешім қабылдайды;
28) мыналарды:

сақтандыру қызметінің субъектілерін, сақтандыру брокерлерін, сақтандыру қызметінің субъектілері мен сақтандыру брокерлерінің оқшауланған бөлімшелерін (Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 14) тармақшасы, 44-бабы);

жинақтаушы зейнетақы қорларын және зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдарды (Ұлттық Банк туралы заңның 20-4-бабының 4-тармағы, 61-бабының 1-тармағы);

эмитенттердің, лицензиаттардың, орталық депозитарийдің, өзін-өзі реттейтін ұйымдардың және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес бағалы қағаздар нарығында лицензиясыз кәсіби қызметті жүзеге асыратын заңды тұлғалардың (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 108-бабы);

банк және сақтандыру холдингтерін, банк конгломератының және сақтандыру тобының құрамына кіретін қаржы ұйымдарын (Банктер және банк қызметі туралы заңның 44-бабы) тексереді (Ұлттық Банк туралы заңның 20-4-бабының 4-тармағы, 61-бабының 1-тармағы);

29) ірі қатысушыларды және банк холдингтерін, банк холдингінің (банк конгломератының) үлестес тұлғаларын анықтау мақсатында банктердің тікелей немесе жанама қатысушыларының, банк холдингінің, жеке және заңды тұлғалардың құрылтай құжаттарын және өзге де ақпаратты, Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларда банктермен үлестес тұлғалардың қаржылық есептілікті және өзге ақпаратты ұсынуын талап етеді (Банктер және банк қызметі туралы заңның 17-бабының 7-тармағы, 17-1-бабының 17-тармағы);

30) банк омбудсманы қызметінің ішкі ережелерін келіседі (Банктер және банк қызметі туралы заңның 40-4-бабының 1-тармағы);

31) бақылау және қадағалау функцияларын жүзеге асыру мақсатында банктерде, банк холдингтерінде, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарында және сақтандыру холдингтерінде, жинақтаушы зейнетақы қорларында, зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдарда өз өкілінің болуына құқылы (Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 9-бабының 2-2-тармағы);

32) бас ұйым ретінде банк конгломератына кіретін және банк болып табылмайтын ұйымға қайта құрылымдау жүргізу бойынша іс-шараларды жүзеге асырады (Банктер және банк қызметі туралы заңның 59-1-бабы);

33) сақтандыру тобының үлестес тұлғаларын анықтау және олардың аясын айқындау мақсатында сақтандыру холдингінің тікелей немесе жанама қатысушыларының, жеке және заңды тұлғалардың құрылтай құжаттарын және өзге де ақпаратты табыс етуін талап етеді (Сақтандыру қызметі туралы заңның 15-1-бабының 5-тармағы, 26-бабының 17-тармағы);

34) мыналарды («Әкімшілік рәсімдер туралы» Қазақстан Республикасы 2000 жылғы 27 қарашадағы № 107-ІІ Заңының 1-бабының 2-2 және 2-5-тармақтары) (бұдан әрі - Әкімшілік рәсімдер туралы заң):

банкті (банк холдингін) ерікті түрде қайта ұйымдастыруға немесе банкті таратуға берілген рұқсаттардың (Әкімшілік рәсімдер туралы заңның 1-бабының 2-2 және 2-5-тармақтары) ;

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының, сақтандыру брокерлерінің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары мен сақтандыру брокерлерінің филиалдары мен өкілдіктерінің, актуарийлердің тізілімін жүргізеді (Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 11-бабының 9-тармақшасы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 10) тармақшасы);
3 5) мыналарды :

банктің және (немесе) банк холдингінің еншілес ұйымды құруға немесе оны сатып алуға ;

бас банктің күмәнді және үмітсіз активтерін сатып алатын банктің еншілес ұйымын құруға немесе оны сатып алуға ;

банктің және (немесе) банк холдингінің ұйымдардың капиталына қомақты қатысуына берілген және кері қайтарылған рұқсаттарының тізбесін қалыптастырады (Әкімшілік рәсімдер туралы заңның 1-бабының 2-2 және 2-5-тармақтары);

36) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларда қаржы нарығының субъектілерінен, мемлекеттік органдардан, ұйымдардан және азаматтардан өзінің бақылау мен қадағалау функцияларын жүзеге асыру үшін қажетті деп санайтын ақпаратты сұратады және алады (Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 14-бабы);

37) көлік құралын пайдалану нәтижесінде зардап шегушінің мүлкіне (зияткерлік меншік объектілерін, материалдық емес активтердің құнын қоспағанда) келтірілген зиянның мөлшеріне бағалау жүргізу үшін бағалаушыларды (тәуелсіз сарапшыларды) аккредиттеуді жүзеге асырады, аккредиттеу туралы куәлік береді (беруден бас тартады) , қолданылуын тоқтата тұрады, қайта жалғастырады («Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 1 шілдедегі Заңының 18-1-бабы);

38) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, онымен және оның құрылтайшыларымен үлестес тұлғалардың және сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының қатысуымен консорциумдарға және жай серіктестіктерге қатысатын ұйымдардың қызметіне шоғырландырылған негізде қадағалауды жүзеге асырады (Сақтандыру қызметі туралы заңның 52-бабының 3-тармағы);

39) актуарийлердің біліктілік емтиханын жүргізеді (Сақтандыру қызметі туралы заңның 40-бабының 4-тармағы, Ұлттық Банк туралы заңның 62-5-бабының 16) тармақшасы) ;

40) Эмиссиялық бағалы қағаздардың мемлекеттік тізілімін, лицензиардың электрондық тізілімін және бағалы қағаздар нарығында қызметті жүзеге асыруға рұқсаттар тізілімін жүргізеді (Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 12-бабының 9-тармақшасы);

41) мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздарды және туынды бағалы қағаздарды орналастыруды тоқтата тұрады және жаңартады, мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздардың және туынды бағалы қағаздардың шығарылымының күшін жояды (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-бабының 2-тармағының 7) тармақшасы);

42) бағалы қағаздар нарығындағы қызметті кәсіби деп таниды (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-бабының 2-тармағының 9) тармақшасы);

43) Қазақстан Республикасының заңнамасы бұзылған жағдайда акционерлердің алдында бағалы қағаздар нарығы субъектілерінің және жинақтаушы зейнетақы қорларының басшы қызметкерлерін шеттету туралы мәселені қояды (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-1-бабының 1-тармағының 2) тармақшасы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 42-бабының 1-тармағының 2) тармақшасы);

44) бағалы қағаздардың, оның ішінде туынды бағалы қағаздардың бағаларымен айла-шарғы жасауға, инсайдерлік ақпаратты немесе қызметтік, коммерциялық, банктік немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын ақпаратты пайдалана отырып бағалы қағаздар нарығында мәмілелер жасауға бақылауды жүзеге асырады (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 56-бабының 2, 6, 7, 8-тармақтары);

45) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіпте сауда-саттық ұйымдастырушы органдардың орталық депозитарийдің және бірыңғай тіркеушінің жұмысына қатысады (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 64-1-бабының 2-тармағы, 79-бабының 2-тармағы, 84-бабының 4-тармағы);

46) бағалы қағаздарды ұстаушылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау мақсатында сотқа жүгінуге құқылы (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-бабының 2-тармағының 19-3) тармақшасы);

47) мемлекеттік емес бағалы қағаздардың, оның ішінде туынды қаржы құралдарының шығарылымдарын мемлекеттік тіркеуді жүзеге асырады, оларға және мемлекеттік бағалы қағаздарға ұлттық сәйкестендіру нөмірлерін береді, эмиссиялық бағалы қағаздарды, оның ішінде туынды қаржы құралдарын орналастыру және өтеу қорытындылары туралы есептерді қарайды, осындай есептерді бекітеді не оларды бекітуден бас тартады (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-бабының 2-тармағының 5) тармақшасы, 7-бабының 2-тармағы, 8-бабының 1-тармағы, 2-тармағының 2) тармақшасы);

48) қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клиринг қызметін жүзеге асырудың ішкі қағидаларын, орталық депозитарийдің қағидалар жиынтығын, бірыңғай тіркеушінің қағидалар жиынтығын және сауда-саттық Ұйымдастырушының

қағидаларын келіседі (Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 64-2-бабының 2-тармағы, 77-1-бабының 3-тармағы, 81-бабының 1-тармағы, 85-бабының 1-тармағы); акционерлік инвестициялық қордың инвестициялық декларациясына өзгерістер мен толықтыруларды келіседі («Инвестициялық қорлар туралы» Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 7 шілдедегі № 576-ІІ Заңының 39-бабының 2-тармағы);

49) жинақтаушы зейнетақы қорының және (немесе) зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның ірі қатысушысының жинақтаушы зейнетақы қорының және (немесе) зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның меншік капиталының жеткіліктілік коэффициенттерін ұстап тұру бойынша шараларды көздейді (Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 41-бабының 4-тармағының үшінші бөлігі);

50) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген жағдайларда жинақтаушы зейнетақы қорына, жинақтаушы зейнетақы қорына ірі қатысушыларына шектеулі ықпал ету шараларын, санкцияларды және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген шараларды қолданады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 35) тармақшасы, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 41-2-бабының 3 - т а р м а ғ ы) ;

51) өз құзыреті шегінде нормативтік құқықтық актілердің жобаларын қарайды, сондай-ақ оларды әзірлеу жөнінде ұсыныстар береді (Ұлттық Банк туралы заңның 4-б а б ы) ;

52) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген жағдайларда бағалы қағаздар нарығының субъектілеріне, зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның ірі қатысушыларына шектеулі ықпал ету шараларын, санкцияларды және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген шараларды қолданады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 35) тармақшасы, Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-1-бабының 1-1-тармағы, Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 12-бабының 1 4 - 3) т а р м а қ ш а с ы) ;

53) қаржы ұйымдарының қаржы мониторингіне жататын ақшамен және (немесе) өзге де мүлікпен операциялар туралы ақпаратты белгілеу, сақтау және ұсыну бөлігінде Қазақстан Республикасының заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын орындауына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ішкі бақылауды ұйымдастыруға бақылауды жүзеге асырады (Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 9-бабының 2-1-тармағы) ;

54) қаралуы Комитеттің құзыретіне жатқызылған әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы істер бойынша әкімшілік іс жүргізуді жүзеге асырады (Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің 573-бабы);

55) банктік және сақтандыру холдингтері, сондай-ақ банктік конгломераттың және сақтандыру тобының құрамына кіретін ұйымдар оның құзыретіне кіретін мәселелер бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын бұзған жағдайда, оларға шектеулі ықпал ету шараларын, санкцияларды, мәжбүрлеу шараларын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген өзге де ықпал ету шараларын қолданады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 35) тармақшасы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 46-бабының 8-тармағы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-бабының 5-тармағы, 53-2-бабының 7-тармағы);

56) банктік конгломераттың және сақтандыру тобының құрамына кіретін банктік және сақтандыру холдингтерін қадағалауды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 20-4-бабының 4-тармағы, 62-бабының 1-тармағы);

57) шоғырландырылған қадағалау шеңберінде қолданылатын шараларды үйлестіру мәселелері бойынша бас ұйымның және оның трансшекаралық мекемелерінің қызметін реттеуді және қадағалауды жүзеге асыратын шетелдік органдармен өзара іс-қимыл жасайды (Қаржы нарығы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 15-бабы);

58) банктік конгломераттардың және сақтандыру топтарының, сондай-ақ банктік конгломераттың және сақтандыру тобының құрамына кіретін ұйымдардың тізілімін жүргізеді (Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 10) тармақшасы);

59) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес микроқаржы ұйымдарына қатысты ықпал ету шараларын қолданады (Микроқаржы ұйымдары туралы заңның 28-бабының 1-тармағы);

60) қаржы ұйымдарының (Қазақстан Ұлттық Банкінің лицензиясы негізінде банкноттардың, монеталардың және құндылықтардың инкассациясы бойынша операцияларды жүзеге асыратын уәкілетті ұйымдарды, заңды тұлғаларды қоспағанда) Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасының және халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының талаптарын сақтауына бақылауды және қадағалауды жүзеге асырады (Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңның 20-бабының 6-тармағы, Ұлттық Банк туралы заңның 61-тармағының 2-тармағы);

61) Ұлттық Банк туралы заңда, Қазақстан Республикасының басқа да заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 39) тармақшасы).

20. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау комитетінің функциялары:

1) жеке және заңды тұлғалардың қаржылық қызмет көрсету мәселелері бойынша өтініштерін қарайды (Заңды және жеке тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы

з а ң н ы ң 7 - б а б ы н ы ң 1 - т а р м а ғ ы) ;

2) қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушыларға олардың құқықтарын қорғау бойынша құқықтық көмек көрсетеді (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) т а р м а қ ш а с ы , 6 1 - б а б ы) ;

3) қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушылардың құқықтарын бұзушылықтарды анықтайды (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) тармақшасы, 61-бабы);

4) қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушылардың өтініштерінің және оларды қарау нәтижелерінің тізілімдерін жүргізеді, статистикалық ақпаратқа сәйкес талдау жүргізеді (Заңды және жеке тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы заңның 7-бабы);

5) қаржы ұйымдарының және бағалы қағаздар эмитенттерінің қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушылардың құқықтарын қорғау жөніндегі заңнаманың талаптарын бұзушылықтардың, тізілімін жүргізеді (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) т а р м а қ ш а с ы , 6 1 - б а б ы) ;

6) жеке және заңды тұлғалардан қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушылардың құқықтарын қорғауды қамтамасыз етуге қажетті мәліметтерді сұратады және алады (Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 14-бабы, Заңды және жеке тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы заңның 15-бабының 1-тармағының 1) тармақшасы, Әкімшілік рәсімдер туралы заңның 1 6 - б а б ы н ы ң 1 - т а р м а ғ ы) ;

7) қаржылық қызметті көрсету және қаржылық қызмет көрсету туралы ақпаратты жария ету кезінде қаржы нарығы субъектілерінің заңнама тұрғысынан белгіленген талаптарды сақтау қызметін бақылайды және тексереді (Ұлттық Банк туралы заңның 61-бабының 3-тармағы, 62-бабы, Қаржы нарығы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 9-бабының 2-тармағы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 44-бабы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 43-бабының 1 4) , 1 4 - 1) т а р м а қ ш а л а р ы , 4 4 - б а б ы) ;

8) қаржы нарығының субъектілері ұсынатын қызметтің және олар тарататын қаржылық қызмет көрсету туралы ақпараттың сапасын қадағалайды (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) тармақшасы, Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 3-бабының 3-тармағының 4) т а р м а қ ш а с ы) ;

9) қаржы ұйымдарының қаржылық қызмет көрсету және қаржылық қызмет көрсету туралы ақпаратты тарату стандарттарын әзірлейді (Әкімшілік рәсімдер туралы заңның 1 - б а б ы н ы ң 2 - 2 - т а р м а ғ ы) ;

10) қаржылық қызмет көрсету сапасын арттыру бойынша іс-шаралар жүргізеді (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) тармақшасы, Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 3-бабының 3- т а р м а ғ ы н ы ң 4) т а р м а қ ш а с ы) ;

11) қаржылық қызметтердің тұтынушыларына ұсыну үшін Қазақстан Ұлттық

Банкінің келісімін талап ететін қаржы өнімдерінің тізбесін (түрлерін) айқындайды (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) тармақшасы, Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 3-бабының 3-тармағының 4) тармақшасы);

12) тұтынушылардың құқықтары мен мүдделерін және заңнаманың талаптарын бұзатын нормаларды болдырмау мақсатында қаржы ұйымдарының тұтынушыларға ұсынатын талаптарына алдын ала талдауды жүзеге асырады және оларды қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушыларға ұсыну үшін келісім береді (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) тармақшасы);

13) халықтың қаржылық сауаттылығын арттыру бойынша іс-шараларды жүзеге асырады (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) тармақшасы, Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабының 1-тармағының 3) тармақшасы, Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 3-бабының 3-тармағының 4) тармақшасы);

14) халықтың қаржылық сауаттылық деңгейіне зерттеу жүргізеді (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) тармақшасы, Өңірлік қаржы орталығы туралы заңның 5-бабының 1-тармағының 3) тармақшасы, Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 3-бабының 3-тармағының 4) тармақшасы);

15) қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушылар және қаржы ұйымдары үшін ақпараттық-түсіндіру жұмысын жүргізеді (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) тармақшасы, Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 3-бабының 3-тармағының 4) тармақшасы);

16) қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау бөлігінде және халықтың қаржылық сауаттылығын арттыру бойынша іс-шараларды әзірлеу бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіруге қатысады (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) тармақшасы, Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 9-бабының 1-тармағының 4) тармақшасы);

17) қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушылардың мәселелері бойынша сот талқылауларына қатысады (Ұлттық Банк туралы заңның 7-бабының 6) тармақшасы);

18) қаралуы Комитеттің құзыретіне жатқызылған әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы істер бойынша әкімшілік іс жүргізуді жүзеге асырады, қаржы нарығының субъектілеріне Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес жазалар қолданады (Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің 573-бабы);

19) қаржы нарығының субъектілеріне Қазақстан Республикасының заңнама актілерінде көзделген ықпал ету шараларын, санкцияларды қолданады (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 35) тармақшасы, Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды

мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 9-бабының 1-тармағының 9) тармақшасы, Банктер және банк қызметі туралы заңның 46, 47-баптары, Зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңның 14-бабы, Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 3-1-бабы, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-2-бабы);

20) мемлекеттік органдармен, қоғамдық және өзге де ұйымдармен қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және халықтың қаржылық сауаттылығы мәселелері бойынша өзара іс-әрекет жасайды (Ұлттық Банк туралы заңның 1-бабы, 7-бабының 6) тармақшасы, Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 14-бабы);

21) халықаралық және шетелдік ұйымдармен қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және халықтың қаржылық сауаттылығы мәселелері бойынша ынтымақтастық жасайды (Қаржы рыногы мен қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау туралы заңның 15-бабының 2-тармағы);

22) Ұлттық Банк туралы заңда, Қазақстан Республикасының басқа да заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де функцияларды (Ұлттық Банк туралы заңның 8-бабының 39) тармақшасы).

21. Қазақстан Ұлттық Банкінің құқықтары мен міндеттері:

Қ а з а қ с т а н   Ұ л т т ы қ   Б а н к і :

1) мемлекеттің ақша-кредит саясатын жүргізу мақсатында:
депозиттер қабылдауды жүзеге асыруға;
валюталық интервенцияларды жүзеге асыруға;
мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар болып табылатын өзінің бағалы қағаздарын шығаруды жүзеге асыруға;

жүзеге асырылатын ақша-кредит саясаты шеңберінде мемлекеттік және басқа бағалы қағаздарды сатып алуға және сатуға;

қайта қаржыландырудың ресми мөлшерлемесіне сәйкес коммерциялық вексельдерді қайта есепке алуды жүргізуге;

ерекше жағдайларда, инфляция процестерін ақша-кредиттік реттеудің жанама әдістерімен тоқтата тұру мүмкін болмаған кезде операциялардың жекелеген түрлері бойынша кредиттеу лимиттерін белгілеу, олар бойынша сыйақы мөлшерлемелерін тоқтата тұру, операциялардың жекелеген түрлері мен мәмілелер бойынша мөлшерлемелердің ең жоғарғы деңгейлерін белгілеу және жекелеген салалардың дамуын ынталандыру немесе ұстап тұру мақсатында кредиттің нақты түрлерін тікелей реттеу жолымен операциялардың жекелеген түрлерінің деңгейіне және көлеміне тікелей сандық шектеулер енгізуге;

2) банктердің банкі функциясын жүзеге асыру мақсатында:

Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша шығарылған мемлекеттік бағалы қағаздармен операцияларды жүзеге асыруға;

Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы белгілеген тәртіпте, талаптарда және

мерзімдерде банктер үшін соңғы сатыдағы қарыз беруші ретінде көрінуге;

Қазақстан Республикасының аумағында және одан тыс жерлерде банктерде және қаржы ұйымдарында шоттар ашуға;

ақшаның қате аударылу фактісі анықталған жағдайда, оны клиенттің банк шотынан алуға, клиенттің ақшаны банк шотынан акцептемей алуға берген келісімін растайтын құжаттар болған жағдайда, оның банк шотын дебеттеуге;

Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы айқындайтын тәртіпте және талаптарда банктерге және басқа ұйымдарға берілген қарыздар бойынша олардың Қазақстан Ұлттық Банкі алдындағы берешектерін қайта құрылымдауды жүргізуге;

3) Қазақстан Республикасы Үкіметінің банкі, қаржы кеңесшісі, агенті функцияларын және Үкімет пен олардың келісімі бойынша басқа да мемлекеттік органдар үшін өзге де қызметтерді жүзеге асыру мақсатында:

Қазақстан Ұлттық Банкі мен Қазақстан Республикасының Үкіметі немесе басқа да заңды тұлғалар арасында жасалатын сенімгерлікпен басқару туралы шарттар негізінде активтерді сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асыруға;

Қазақстан Республикасының аумағында және одан тыс жерлерде банктерде және қаржы ұйымдарында шоттар ашуға;

4) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларда Қазақстан Республикасы Үкіметімен келісім бойынша қаржы ұйымдарының акцияларын мәжбүрлеп сатып алу туралы шешім қабылдауға;

5) ақша-кредит статистикасы және сыртқы сектор статистикасы саласында статистикалық қызметті жүзеге асыру мақсатында мемлекеттік органдардан, қаржы және өзге де ұйымдардан, сондай-ақ олардың қауымдастықтарынан (одақтарынан) статистикалық есептілікті және қажет болған жағдайда өзге де қосымша ақпаратты сұратуға және алуға құқылы;

6) Қазақстан Республикасының аумағында банкноттар мен монеталардың эмитенті функциясын іске асыру мақсатында:

банкнот және монета өндірісінің халықаралық нарықтағы қозғалысы үшін стратегиялық және жедел маркетингтік жоспарлауды қамтамасыз етуге;

бұдан былай қандай да болмасын сериядағы жаңа монеталарды шығарудың мақсатқа сай болу мәніне инвестициялық және коллекциялық монеталардың ішкі нарықтағы қозғалысы мен өткізілуіне мониторингті жүзеге асыруға;

ұлттық валютаның монеталарын дайындау және сату мәселелері бойынша шет мемлекеттердің монета сарайларымен, дистрибьютерлік және басқа да ұйымдармен келіссөздерге қатысуға құқылы;

7) шетел валютасындағы және бағалы металдардағы активтермен операциялар жүргізу мақсатында:

шетел валютасын сатып алуға және сатуға;

Қазақстан Республикасының Үкіметі, шет мемлекеттердің үкіметтері немесе

халықаралық қаржы ұйымдары шығарған және кепілдік берген шетел валютасындағы бағалы қағаздармен операциялар жүргізуге;

Қазақстан Республикасының банктерінде, өздері тіркелген мемлекеттердің заңнамасы бойынша тиісті құқығы бар шет елдердің орталық банктерінде, шетел банктерінде және басқа да қаржы институттарында, сондай-ақ халықаралық қаржы ұйымдарында шоттар ашуға;

өздері тіркелген мемлекеттердің заңнамасы бойынша тиісті құқығы бар шетелдің орталық банкі, шетел банктері және басқа да қаржы институттары, шетел үкіметтері мен олардың агенттері, сондай-ақ халықаралық қаржы ұйымдары үшін шоттар ашуға және жүргізуге, өкіл немесе корреспондент ретінде іс-әрекет жасауға;

тазартылған алтынды, басқа да бағалы металдарды, асыл тастарды және олардан жасалған бұйымдарды қабылдауды және сақтауды жүзеге асыруға;

ішкі және сыртқы нарықтарда тазартылған алтынды және басқа да бағалы металдарды сатып алу мен сату бойынша, оның ішінде мемлекеттің басым құқығын іске асыру шеңберінде тазартылған алтынды сатып алу бойынша операцияларды жүргізуге;

Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте Қазақстан Республикасына шетел валютасындағы активтер мен бағалы металдарды әкелуге, сондай-ақ оларды шетел банктеріндегі және мамандандырылған қаржы ұйымдарындағы өз шоттарына орналастыру үшін шет елге әкетуге;

Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы қойған талаптарды айқындайтын бағалы қағаздармен операциялар жүргізуге;

Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы ең төменгі деңгейін айқындайтын кредиттік рейтингі бар қарсы әріптестермен ақша нарығының құралдарымен операцияларды жүзеге асыруға;

Қазақстан Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес туынды қаржы құралдарымен операцияларды жүзеге асыруға құқылы;

8) өзіне жүктелген функциялардың сапалы және уақтылы орындалуын қамтамасыз ету мақсатында:

Ұлттық Банк туралы заңда көзделген жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Ұлттық Банкінде ашылған банк шоттарының иелеріне бір жылдан аспайтын мерзімге, Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы белгілеген қамтамасыз етумен қарыздар беруге;

кез келген жеке және заңды тұлғалардан, сондай-ақ мемлекеттік органдардан қажетті ақпаратты, оның ішінде қызметтік, коммерциялық, банктік және заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын мәліметтерді өтеусіз алуға;

Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өкілеттіктер шеңберінде тексерулер жүргізуге;

ақша төлемдері мен аударымдарын жүзеге асыруға, бағалы қағаздар мен өзге де

құндылықтарды сақтауға және басқаруға қабылдауға;
Қазақстан Ұлттық Банкінің клиенттеріне банктік қызмет көрсетуді жүзеге асыруға;
халықаралық (мемлекетаралық) төлемдер жүйесін ұйымдастыруға қатысуға құқылы
;

9) Қазақстан Республикасының заңдарына және Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне сәйкес:
ақылы негізде банктік және басқа да қызметтер, оның ішінде Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын, өзге де қорлар мен ұйымдарды басқару бойынша қызметтер көрсетуге;

Қазақстан Ұлттық Банкі кредиттерді қамтамасыз ету үшін жарамды деп санайтын депозиттік сертификаттарды, борыштық бағалы қағаздарды сатып алуға және сатуға;
чектер жазып беруге және вексельдер беруге;
нормативтік құқықтық актілерді, оның ішінде Қазақстан Ұлттық Банкінің ішкі қызметін, сондай-ақ өзі құрылтайшысы (уәкілетті органы) не акционері болып табылатын заңды тұлғалардың қызметін жүзеге асыруға байланысты қатынастарды реттейтін нормативтік құқықтық актілерді қабылдауға;

Қазақстан Республикасының атынан акционерлік қоғамдардың және жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің құрылтайшысы ретінде іс-әрекет жасауға, ұйымдардың, оның ішінде Қазақстан Ұлттық Банкінің жүктелген функцияларды жүзеге асыруы үшін оған мүмкіндік жасайтын және (немесе) қаржы нарығы инфрақұрылымының бөлігі болып табылатын ұйымдардың қызметіне қатысуға;

Қазақстан Ұлттық Банкі құрылтайшысы (уәкілетті органы) не акционері болып табылатын, тиісті өкілеттіктері, қызметінің түрлері, міндеттері олардың жарғыларында белгіленген заңды тұлғалардан тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді сатып алуға;
мемлекеттік органдар мен қаржы ұйымдары үшін кадрларды даярлауға және қайта даярлауға қатысуға;

Қазақстан Ұлттық Банкінің қызметкерлерін даярлауды және біліктілігін арттыруды жүзеге асыруға;

банк қызметін, бағалы қағаздар нарығындағы кәсіби қызметті және Қазақстан Республикасының заңдарында айқындалған өзге де қызметті тиісті лицензиялар алмастан жүзеге асыруға;

10) Ұлттық Банк туралы заңда, Қазақстан Республикасының басқа да заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де функциялар

Қазақстан Ұлттық Банкінің міндеттері:

1) Қазақстан Республикасының аумағындағы қаржы ұйымдарының, қаржылық қызметтерді тұтынушылардың, басқа да жеке және заңды тұлғалардың орындауы үшін міндетті нормативтік құқықтық актілерді өзінің құзыреті шеңберінде әзірлейді және қабылдайды;

- 2) мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлеуді және жүргізуді қамтамасыз етеді;
- 3) төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз етеді;
- 4) валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асырады;
- 5) қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдеседі;
- 6) Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының банкноттары мен монеталарының жалғыз эмитенті болып табылады және Қазақстан Республикасының аумағында қолма-қол ақша айналысын ұйымдастырады;
- 7) өз құзыреті шегінде қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын, сондай-ақ өзге де тұлғаларды мемлекеттік реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асырады;
- 8) қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғаудың тиісті деңгейін қамтамасыз етеді;
- 9) ақша-кредит статистикасы және сыртқы сектор статистикасы саласында статистикалық қызметті жүзеге асырады;
- 10) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес стандарттар мен регламенттер шеңберінде мемлекеттік қызметтер көрсетеді;
- 11) Алматы қаласындағы өңірлік қаржы орталығының жұмыс істеуіне мемлекеттік реттеуді жүзеге асырады;
- 12) ақша нарығының, қарыздар бойынша сұраныс пен ұсыныстардың, инфляцияның және инфляциялық күтулер деңгейінің жалпы жай-күйіне қарай ресми қайта қаржыландыру мөлшерлемесін белгілейді;
- 13) жүргізіліп жатқан ақша-кредит саясатының шегінде қаржы нарығындағы сыйақының нарықтық мөлшерлемесіне ықпал ету мақсатында, ақша-кредит саясатының негізгі операциялары бойынша сыйақы мөлшерлемесінің деңгейін белгілейді;
- 14) ең төменгі резервтік талаптардың орындалуын бақылауды жүзеге асырады;
- 15) қабылданған ақша-кредит саясатының бағдарларына сәйкес қарыз алудың жалпы көлемін реттейді, сондай-ақ банктерге берілетін қарыздардың беру және оларды өтеу тәртібін, талаптарын, олардың түрлерін, мерзімдерін және лимиттерін анықтайды;
- 16) қаржы жүйесінің тұрақтылығына әсер ететін макроэкономикалық және макроқаржылық факторларға жүйелі түрде мониторинг жүргізеді;
- 17) қаржы жүйесін макропруденциялық реттеуді жүзеге асырады;
- 18) бұқаралық ақпарат құралдарында қаржы ұйымдары туралы мәліметтерді (қызметтік, коммерциялық, банктік және заңмен қорғалатын басқа да мәліметтерді қоспағанда), оның ішінде оларға қабылданған шаралар жөніндегі ақпаратты жариялайды;
- 19) қаржы ұйымдарына, қаржы ұйымдарының ірі қатысушыларына, банк және сақтандыру холдингтеріне, банк конгломераттарының және сақтандыру топтарының қатысушыларына шектеулі ықпал ету шараларын, мәжбүрлеу шараларын және

Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген санкцияларды қолданады;

20) Қазақстан Ұлттық Банкінің қызметкерлерін дайындауды және біліктілігін арттыруды жүзеге асырады;

21) Қазақстан Ұлттық Банкінің орталық аппаратының бөлімшелеріне, филиалдарына, өкілдігіне, ұйымдарына және ведомстволарына, сондай-ақ Қазақстан Ұлттық Банкі жалғыз акционері болып табылатын акционерлік қоғамдарға ішкі аудитті және қызметтерін тексеруді жүзеге асырады;

22) Ұлттық Банк туралы заңда, Қазақстан Республикасының басқа да заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де міндеттемелер.

3. Қазақстан Ұлттық Банкінің қызметін ұйымдастыру

22. Қазақстан Ұлттық Банкі тікелей бағыну схемасы бар орталықтандырылған біртұтас құрылымды білдіреді.

Басқарма мен Директорлар кеңесі (Директорат) Қазақстан Ұлттық Банкінің органдары болып табылады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің жоғары органы Басқарма болып табылады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы:

1) банктердің есеп айырысу үшін қабылдайтын міндеттемелерінің құрылымын, ең төменгі резервтік талаптарды орындау шарттарын, резервке қою тәртібін қоса алғанда, ең төменгі резервтік талаптар туралы қағидаларды;

2) Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы айқындайтын тізбеге сәйкес Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының шетел валюталарына ресми бағамын белгілеу қағидаларын;

3) Қазақстан Ұлттық Банкінің бағалы қағаздармен операциялар жүргізу қағидаларын;

4) Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының айналыстан алынатын және алынған банкноттары мен монеталарын, сондай-ақ Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының тозған және бүлінген банкноттары мен монеталарын айырбастау қағидаларын;

5) Қазақстан Ұлттық Банкінің Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының банкноттары мен монеталарын сату және сатып алу қағидаларын;

6) Қазақстан Ұлттық Банкіде жеке және заңды тұлғалармен кассалық операциялар жүргізу қағидаларын;

7) Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының банкноттары мен монеталарының төлемділігін айқындау қағидаларын;

8) банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды есепке алу, сақтау, тасымалдау және инкассациялау қағидаларын;

- 9) ұлттық валютаның айналыстағы ақша белгілерінің дизайны (нысаны) өзгерген кезде оларды ауыстыру қағидаларын;
- 10) қолма-қол ақша белгілерін ақша айналысынан алу қағидаларын;
- 11) кассалық операцияларды және банктерде және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарда банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды инкассациялау бойынша операцияларды жүргізу қағидаларын;
- 12) тиісті уәкілетті органдардың келісімі бойынша банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың үй-жайларын күзету және орналастыруды ұйымдастыру жөніндегі қағидаларды;
- 13) банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды инкассациялау жөніндегі операцияны жүргізуге Қазақстан Ұлттық Банкінің лицензиясы бар ұйымдар жүзеге асыратын банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды қайта санау, сұрыптау, орау, сақтау, сондай-ақ оларды банктерге және банктердің тапсырмасы бойынша олардың клиенттеріне беру жөніндегі қызметке қойылатын талаптарды;
- 14) банктер болып табылмайтын заңды тұлғалардың банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды инкассациялау бойынша қызметін лицензиялау тәртібін және талаптарын;
- 15) Қазақстан Республикасында автомобильмен инкассаторлық тасымалдауларды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулықты;
- 16) төлем жүйелерінің жұмыс істеу мәселелері жөніндегі қағидалар мен нұсқаулықтарды, оның ішінде банкаралық ақша аудару жүйесіндегі ақша аударымдары қағидаларын, клиринг жүйесінде операциялар жүргізу қағидаларын, операторы Қазақстан Ұлттық Банкі не оның ұйымы болып табылатын төлем жүйелерінің жұмыс істеу қағидаларын;
- 17) банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың төлем жүйелеріне қолжетімділігін қамтамасыз ететін ұйымдастыру шараларына және бағдарламалық-техникалық құралдарға қойылатын талаптарды;
- 18) Қазақстан Республикасында банкаралық клирингті жүзеге асыру қағидаларын;
- 19) төлем тапсырмаларын, төлемдік талап-тапсырмаларын, инкассалық өкімдерді, чектерді ресімдеу, пайдалану және орындау, банк шотын тікелей дебетке алу, аккредитивтермен операциялар жүргізу, вексельдерді есепке алу және қайта есепке алу, жай және аударым вексельдерімен операциялар жүргізу, төлем карточкаларын шығару мен пайдалану және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген қолма-қол жасалмайтын ақша төлемдері мен аударымдарын жүзеге асырудың өзге де тәсілдері, қолма-қол ақшаны пайдаланумен төлемдерді, сондай-ақ банк шотын ашпай қолма-қол жасалмайтын ақша төлемдері мен аударымдарын жүзеге асыру мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілерді;
- 20) банк операцияларын жүзеге асыру кезінде электрондық банк қызметтерін көрсету қағидаларын;

- 21) Қазақстан Республикасында ақша төлемдері мен аударымдарын жүзеге асыру кезінде электрондық құжаттар алмасу қағидаларын;
- 22) электрондық ақша шығару, пайдалану және өтеу қағидаларын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағындағы электрондық ақшаның эмитенттеріне және электрондық ақша жүйелеріне қойылатын талаптарды;
- 23) Қазақстан Республикасының аумағында шығарылатын немесе аумағына әкелінетін вексель қағазының қорғалу дәрежесіне қойылатын талаптарды белгілейтін қағидаларды, сондай-ақ вексель қағазына қойылатын техникалық талаптарды;
- 24) банк шоттарын ашу, жүргізу және жабу тәртібін белгілейтін қағидаларды;
- 25) электрондық терминалдар және қашықтан кіру жүйелері арқылы, сондай-ақ электрондық ақшаны пайдаланумен жүзеге асырылған ақша төлемдері мен аударымдары жөніндегі мәліметтерді ұсыну қағидаларын;
- 26) экономика секторларының және төлемдер мақсаттарының кодтарын қолдану және оларға сәйкес төлемдер жөнінде мәліметтер ұсыну қағидаларын;
- 27) Қазақстан Ұлттық Банкінің банктерге, оның ішінде соңғы сатыдағы қарыз беруші ретінде, сондай-ақ Қазақстан Ұлттық Банкінде банк шоттарын ашқан заңды тұлғаларға банк қарыздарын беру қағидаларын;
- 28) Қазақстан Ұлттық Банкі және банктер, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арасындағы корреспонденттік қатынастарды белгілеу қағидаларын;
- 29) банктер, сондай-ақ банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арасындағы корреспонденттік қатынастарды белгілеу қағидаларын ;
- 30) банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың корреспонденттік шоттары бойынша ақша төлемдері мен аударымдары лимитінің мөлшерін ;
- 31) клиенттің банк шоттары бойынша ақша қозғалысы туралы үзіндінің мазмұнына қойылатын талаптарды ;
- 32) қаржы ұйымдарын жүйе құраушылар қатарына жатқызу тәртібін айқындайтын қағидаларды ;
- 33) банктердің тазартылған құйма алтынмен және күміспен жүргізілетін экспорттық операциялар жөніндегі есептілікті ұсыну нысандары, мерзімдері және тәртібі туралы нұсқаулықты ;
- 34) Ұлттық Банкі туралы заңға және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарына сәйкес қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарының, сондай-ақ өзге де тұлғалардың қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді;
- 35) Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығының қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді;
- 36) айырбастау пункттері арқылы жүргізілетін операциялар бойынша шетел

валютасын теңгеге сатып алу бағамының сату бағамынан ауытқу шектерін белгілеу қағидаларын ;

37) Қазақстан Республикасында қолма-қол шетел валютасымен айырбастау операцияларын ұйымдастыру қағидаларын ;

38) Қазақстан Республикасында валюталық операцияларды жүзеге асыру қағидаларын ;

39) Қазақстан Республикасында экспорттық-импорттық валюталық бақылауды жүзеге асыру және резиденттердің экспорт және импорт бойынша келісімшарттардың есептік нөмірлерін алу қағидаларын ;

40) Қазақстан Республикасының аумағында қызметін жүзеге асыратын резидент еместердің валюталық операцияларының мониторингін жүзеге асыру қағидаларын ;

41) бухгалтерлік есеп мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілерді, оның ішінде барлық қаржы ұйымдары, арнайы қаржы компаниялары, исламдық арнайы қаржы компаниялары, микроқаржы ұйымдары, «Қазақстанның Даму Банкі» акционерлік қоғамы және инвестициялық қорлар орындауға міндетті бухгалтерлік есеп шоттарының үлгі жоспарларын, бухгалтерлік есеп жүргізу жөніндегі нұсқаулықты, бухгалтерлік есеп жүргізуді ұйымдастыру қағидаларын және бухгалтерлік есеп жүргізуді автоматтандыру қағидаларын ;

42) бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік саласындағы қызметті реттеуді жүзеге асыратын уәкілетті органмен келісу бойынша халықаралық қаржылық есептілік стандарттарымен реттелмеген мәселелер бойынша қаржылық есептілік стандарттарын, сондай-ақ оларға әдістемелік ұсынымдарды ;

43) халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес келетін нысандар не нысандарға қойылатын талаптар, қаржылық есептіліктің тізбесі, оны қаржы ұйымдарының, арнайы қаржы компанияларының, исламдық арнайы қаржы компанияларының, микроқаржы ұйымдарының, «Қазақстанның Даму Банкі» акционерлік қоғамының және инвестициялық қорлардың ұсыну мерзімдері мен тәртібі жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді ;

44) қаржылық есептіліктің тізбесі, оны акционерлік қоғамдар мен қаржы ұйымдарының жариялау тәртібі мен мерзімдері жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді ;

45) Қазақстан Ұлттық Банкінің есеп саясатын, бухгалтерлік есеп шоттарының үлгі жоспарын және Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік мәселелері жөніндегі нормативтік құқықтық актілерін ;

46) салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түсімдерін қамтамасыз ету саласындағы басшылықты жүзеге асыратын уәкілетті органның келісімі бойынша банктер және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар қолданатын компьютерлік жүйелердің бақылау чегінің нысанын және мазмұнын ;

47) валюталық реттеу, қаржы ұйымдарынан қаржы секторына шолу қалыптастыру, қолма-қол ақша айналысы, ақша төлемдері мен аударымдары, қаржылық тұрақтылық, қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау мен қадағалау мәселелері жөніндегі әкімшілік деректерді жинау жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді, оның ішінде екінші деңгейдегі банктердің, «Қазақстанның Даму Банкі» акционерлік қоғамының және ипотекалық ұйымдардың Қазақстан Ұлттық Банкіне қаржы секторына шолуды қалыптастыруға арналған мәліметтерді беру жөніндегі нұсқаулықты, Сұраныс пен ұсыныс көздерінің мониторингін жүзеге асыру жөніндегі нұсқаулықты, сондай-ақ шетел валютасын ішкі валюта нарығында пайдалану бағыттарын;

48) бюджеттің атқарылуы жөніндегі орталық уәкілетті органның келісімі бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының инвестициялық операцияларын жүзеге асыру қағидаларын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Үкіметіне ұсынылатын Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын сенімгерлік басқару нәтижелері туралы е с е п т і ;

49) Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтерін айырбастау және қайта айырбастау қағидаларын ;

50) Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтерін сыртқы басқарушыларды таңдау қағидаларын ;

51) бағалы металдардағы активтерді толықтыру үшін мемлекеттің тазартылған алтын сатып алуға басым құқығын іске асыру қағидаларын;

52) Қазақстан Ұлттық Банкінің және оның ведомстволарының қызметшілерін лауазымға тағайындау және еңбек шартын тоқтату қағидаларын;

53) Қазақстан Ұлттық Банкінің, оның ведомстволарының және өзі құрылтайшысы (уәкілетті органы) не акционері болып табылатын заңды тұлғалардың тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алу қағидаларын;

54) ішкі аудит бөлімшесі туралы ережені, сондай-ақ Қазақстан Ұлттық Банкінде ішкі аудитті ұйымдастыру және өткізу тәртібін белгілейтін нормативтік құқықтық актілерді ;

55) Қазақстан Ұлттық Банкінің банктік сәйкестендіру кодтарын беру, пайдалану және жою, сондай-ақ банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың кодтары мен банктер филиалдарының және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар филиалдарының кодтарын беру және жою, олардың құрылымы туралы және Банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың анықтамалығын қалыптастыру және жүргізу туралы нұсқаулықты;

56) банктік қарыз шартының міндетті талаптарының тізбесін;

57) банктердің кредиттеу жөніндегі құжаттаманы жүргізу тәртібін және қажетті құжаттардың тізбесін ;

58) банктердің консервациялау режимін қолдану (белгілеу) тәртібін;

59) екінші деңгейдегі банктерді консервациялау және банкті басқару жөніндегі уақытша әкімшіліктің (банкті уақытша басқарушының) банк активтерінің және жеке және (немесе) заңды тұлғалардың алдындағы міндеттемелерінің бір бөлігін не толығымен бір мезгілде басқа банкке (банктерге) тапсыру тәртібін;

60) бағалы қағаздар нарығында кәсіби қызметті жүзеге асыру тәртібін;

61) Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығында қызметті жүзеге асыру үшін лицензиялар беру талаптарын және тәртібін;

62) эмитенттерге және олардың қор биржасында айналысқа рұқсат етілетін (рұқсат етілген) бағалы қағаздарына, сондай-ақ қор биржасы тізімінің жекелеген санаттарына қ о й ы л а т ы н т а л а п т а р д ы ;

63) Қазақстан Республикасының резидент ұйымының эмиссиялық бағалы қағаздарын шет мемлекеттің аумағында шығаруға және (немесе) орналастыруға рұқсат беру, депозитарлық қолхаттарды немесе базалық активі Қазақстан Республикасының резиденті ұйымдарының эмиссиялық бағалы қағаздары болып табылатын өзге де бағалы қағаздарды шығару туралы хабарламаны, сондай-ақ оларды орналастыру нәтижесі туралы есепті ұсыну талаптары мен тәртібін;

64) өтініш берушінің (лицензиаттың) бағалы қағаздар нарығындағы жарғылық капиталының ең төменгі мөлшерін;

65) жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақымен қамсыздандыру туралы ш а р т т а р ы н ж а с а у т ә р т і б і н ;

66) жинақтаушы зейнетақы қорларының және зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдардың зейнетақы активтерін және меншікті активтерін инвестициялау бойынша жасалған мәмілелері туралы есепті беру тәртібін;

67) жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфельдеріндегі қаржы құралдарын бағалау тәртібін;

68) ертерек ден қою шараларын қолдану тәртібін және жинақтаушы зейнетақы қорының және (немесе) зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды а й қ ы н д а у ә д і с т е м е с і н ;

69) жинақтаушы зейнетақы қорлары немесе зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдар үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру тәртібін;

70) жинақтаушы зейнетақы қорының немесе зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның ірі қатысушысына не ірі қатысушы белгілері бар тұлғаға тиесілі жинақтаушы зейнетақы қорының немесе зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның акцияларын сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асыру тәртібін, сондай-ақ уәкілетті органның не ұлттық басқару холдингінің сенімгерлікпен басқару кезеңіндегі іс-әрекеттерін;

71) Банктердің ірі қатысушыларының, банк холдингтерінің, сақтандыру (қайта

сақтандыру) ұйымы ірі қатысушыларының, сақтандыру холдингтерінің, жинақтаушы зейнетақы қоры ірі қатысушыларының, зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның есептілікті беру тәртібін;

72) Облигациялар ұстаушылар өкілінің өз функциялары мен міндеттерін орындау, оның өкілеттіктерін мерзімнен бұрын тоқтату тәртібін, сондай-ақ эмитент пен облигациялар ұстаушының өкілі арасында жасалатын, облигациялар ұстаушылардың мүдделерін білдіру туралы шарттың мазмұнына қойылатын талаптарды;

73) білікті инвесторлар қаражаты есебінен ғана сатып алуға рұқсат етілген қаржы құралдарының тізбесін;

74) орталық депозитарий қызметін жүзеге асыру тәртібін;

75) бағалы қағаздар ұстаушыларының тізілімдері жүйесін жүргізу жөніндегі қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар ұйымдардың эмитенттердің бағалы қағаздарын ұстаушылары тізілімі жүйелерін құрайтын мәліметтерді және құжаттарды бірыңғай тіркеушіге тапсыру тәртібін;

76) Қазақстан Республикасындағы бағалы қағаздар нарығында төлем агентінің қызметін жүзеге асыру тәртібін;

77) клиринг ұйымының тәуекелдерін басқару жүйесіне, клиринг ұйымындағы мониторингтің шарттары мен тәртібіне, тәуекелдерді бақылау және басқару жүйесіне қойылатын талаптарды;

78) бағалы қағаздар нарығында трансфер-агенттік қызметті жүзеге асыру тәртібін;

79) ертерек ден қою шараларын қолдану тәртібін және бағалы қағаздар нарығында брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті және (немесе) инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдардың қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды айқындау әдістемесін;

80) бағалы қағаздардың қайталама нарығында қоғамның дауыс беретін акцияларының отыз және одан көп пайызын не сатып алу нәтижесінде тұлғаның өзіне немесе өзінің үлестес тұлғаларымен бірге қоғамның дауыс беретін акцияларының отыз немесе одан көп пайызы тиесілі болатын дауыс беретін акцияларының өзге де санын сатып алу ниеті туралы хабарлама жіберу тәртібін;

81) банктік қарыз шарттары бойынша өзгермелі сыйақы мөлшерлемесін есептеу тәртібін, қолдану талаптарын;

82) банк конгломератының, банктің немесе банк холдингінің бас ұйымы акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) банктің не банк холдингінің еншілес ұйымдарына, банктің не банк холдингінің қомақты қатысуы бар ұйымдарға тиесілі үлесінің лимитін белгілейді;

83) банктің немесе банк холдингінің меншікті облигацияларымен және осы банктің немесе банк холдингінің еншілес ұйымдары шығарған, міндеттемелері бойынша банк немесе банк холдингі кепілдік берген облигациялармен мәмілелерді жасау тәртібін;

84) банктің ірі қатысушысына, банк холдингіне не банктің ірі қатысушысы

белгілері бар тұлғаға тиесілі банктің акцияларын сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асыру тәртібін, сондай-ақ уәкілетті органның не ұлттық басқару холдингінің сенімгерлікпен басқару кезеңіндегі іс-әрекеттерін;

85) ертерек ден қою шараларын қолдану тәртібін және банктің қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды айқындау әдістемесін;

86) ертерек ден қою шараларын қолдану тәртібін және банк конгломератының қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды айқындау әдістемесін;

87) банктердің, жинақтаушы зейнетақы қорларының, зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдардың, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының басшы қызметкерлеріне еңбекақы төлеу, ақшалай сыйақыларды, сондай-ақ материалдық көтермелеудің басқа түрлерін есептеу бойынша ішкі саясатқа қойылатын талаптарды және банктердің, жинақтаушы зейнетақы қорларының, зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдардың, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының барлық басшы қызметкерлеріне төленген кірістер туралы есептілік нысандарын;

88) банктің ірі қатысушысы, банк холдингі, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушысы, сақтандыру холдингі, жинақтаушы зейнетақы қорының ірі қатысушысы немесе зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйым мәртебесін иеленуге келісімді беру, кері қайтарып алу тәртібін, аталған келісімді алу үшін берілетін құжаттарға қойылатын талаптарды;

89) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушысына, сақтандыру холдингіне не сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушысының, сақтандыру холдингінің белгілері бар тұлғаға тиесілі сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акцияларын сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асыру, сондай-ақ сенімгерлікпен басқару кезеңінде уәкілетті органның не ұлттық басқарушы холдингі і с - қ и м ы л д а р ы н ы ң т ә р т і б і н ;

90) ертерек ден қою шараларын қолдану тәртібін және жинақтаушы зейнетақы қорының және (немесе) зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, сақтандыру тобының қаржылық жағдайының нашарлауына ықпал ететін факторларды айқындау әдістемесін;

91) бағалы қағаздар нарығында кастодиандық қызметті жүзеге асыру тәртібін;

92) Ұлттық Банкі туралы заңға және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарына және Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне сәйкес Қазақстан Ұлттық Банкінің өзге де нормативтік құқықтық актілерін бекітеді.

23. Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы:

- 1) мемлекеттік ақша-кредит саясатын мақұлдайды;
- 2) қайта қаржыландырудың ресми мөлшерлемесін белгілейді;
- 3) ең төменгі резервтік талаптардың нормативтерін белгілейді;
- 4) Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының банкноттары мен монеталарын

дайындау және айналысқа шығару, оның ішінде басқа елдердің тапсырыстары бойынша, Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының банкноттары мен монеталарының дизайны немесе нысаны өзгерген кезде оларды ауыстыру туралы шешімдер қабылдайды, сондай-ақ Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының тозған және бүлінген банкноттары мен монеталарын айырбастау тәртібін белгілейді;

5) Қазақстан Республикасының Президенті бекіткен тұжырымдама негізінде банкноттар мен монеталардың номиналдық құнын және дизайнын айқындайды;

6) инвестициялық және коллекциялық монеталарды шығару тақырыбын, дайындау таралымын, қорытпасын, шығарылатын мерзімдері мен күнін айқындайды;

7) айырбастау пункттері арқылы жүргізілетін операциялар бойынша шетел валютасын теңгеге сатып алу бағамының сату бағамынан ауытқу шектерін белгілейді;

8) уәкілетті ұйымдар үшін жарғылық капиталды қалыптастыру мөлшерін және т ә р т і б і н б е л г і л е й д і ;

9) құрылымын қоса алғанда, шетел валютасындағы және бағалы металдардағы активтерді басқарудың негізгі қағидаттарын айқындайды;

10) монетарлық қызметке жататын қызметті айқындайды;

11) Қазақстан Ұлттық Банкі қызмет көрсететін заңды тұлғалардың санаттарын а й қ ы н д а й д ы ;

12) Қазақстан Ұлттық Банкінің жұмысы туралы жылдық есепті қарайды, қабылдайды және Қазақстан Республикасы Президентінің бекітуіне ұсынады;

13) Қазақстан Ұлттық Банкінің құрылымын, жалпы штат санын, еңбекақы төлеу жүйесін және Ережені, сондай-ақ оларға өзгерістер мен толықтыруларды қарайды, мақұлдайды және Қазақстан Республикасы Президентінің бекітуіне ұсынады;

14) Қазақстан Ұлттық Банкінің бюджетін (шығыстар сметасын) бекітеді;

15) Қазақстан Ұлттық Банкінің жылдық шоғырландырылған қаржылық есептілігін қ а р а й д ы ж ә н е б е к і т е д і ;

16) Қазақстан Ұлттық Банкі, оның филиалдары, өкілдіктері, ведомстволары және ұйымдары қызметкерлерінің еңбек жағдайын, оған ақы төлеу, әлеуметтік-тұрмыстық қамтамасыз ету, біліктілігін арттыру мен қайта даярлау талаптарын бекітеді;

17) өкілеттіктеріне Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын сенімгерлікпен басқару бойынша шұғыл шешімдер қабылдау кіретін Қазақстан Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасарынан төмен емес деңгейдегі лауазымды адамды (өкілетті өкіл) а й қ ы н д а й д ы ;

18) қаржы және өзге де ұйымдарға, олар Қазақстан Республикасы заңдарының және өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын бұзған жағдайда, өзінің құзыретіне кіретін мәселелер бойынша шектеулі ықпал ету шараларын, санкцияларды және Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де шараларды қолдану т ә р т і б і н а й қ ы н д а й д ы ;

19) соңғы сатыдағы қарыз беруші ретінде банктерге, сондай-ақ Қазақстан Ұлттық

Банкінде ашылған банк шоттарының иелеріне өтімділігі жоғары, тәуекелсіз бағалы қағаздармен және басқа да активтермен қамтамасыз етілген қарызды ұлттық және сол сияқты шетел валюталарымен бір жылдан аспайтын мерзімге беру туралы мәселені қ а р а й д ы ;

20) Қазақстан Ұлттық Банкіне жүктелген функцияларды жүзеге асыруға ықпал ететін және (немесе) қаржы нарығы инфрақұрылымының бөлігі болып табылатын ұйымдарды құру және олардың қызметіне қатысу, сондай-ақ тұрақтандыру банкін құру және қаржыландыру туралы шешімдер қабылдайды;

21) Қазақстан Ұлттық Банкінің акционерлік қоғамдарының және жауапкершілігі шектеулі серіктестіктерінің жарғылық капиталын ұлғайтуға не азайтуға, сондай-ақ акционерлік қоғамдардың акцияларын, жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің жарғылық капиталына қатысу үлестерін сатып алуға не иеліктен шығаруға келісім береді; Қазақстан Ұлттық Банкінің халықаралық және өзге де ұйымдарға қатысуы т у р а л ы ш е ш і м қ а б ы л д а й д ы ;

22) Қазақстан Ұлттық Банкінің консультативтік-кеңесші органдарын құру туралы ш е ш і м қ а б ы л д а й д ы ;

23) аудиторлық тексерулердің орта мерзімді жоспарын және ішкі аудит бөлімшесінің жылдық есебін бекітеді;

24) Қазақстан Ұлттық Банкі берген кредиттер бойынша банктердің және басқа ұйымдардың Қазақстан Ұлттық Банкі алдындағы берешегін қайта құрылымдау т а л а п т а р ы н а й қ ы н д а й д ы ;

25) жарғылық және (немесе) резервтік капиталдарды қалыптастыруға жіберілетін бөлінбеген таза кірістің мөлшерін белгілейді;

26) банктер үшін ең төменгі резервтік талаптардың нормативтерін, банктер үшін ең төменгі резервтік талаптар туралы нормативтік құқықтық актілерді бекітеді;

27) бағалы қағаздар эмитенттерінің кредиттік рейтингісінің ең төменгі деңгейін а й қ ы н д а й д ы ;

2 8) м ы н а л а р ғ а :

банктерді ашуға, банктерді (банк холдингтерін) ерікті түрде қайта ұйымдастыруға (біріктіруге, қосуға, бөлуге, бөлініп шығуға, қайта құруға) және банктерді ерікті түрде т а р а т у ғ а ;

банктердің және (немесе) банк холдингтерінің еншілес ұйымды құруға және сатып а л у ғ а ;

банктердің бас банктің күмәнді және үмітсіз активтерін сатып алатын еншілес ұйымын құруына немесе сатып алуына;

банктің және (немесе) банк холдингінің ұйымдардың капиталына қомақты қ а т ы с у ы н а ;

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарын құруға, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарын (сақтандыру холдингтерін) ерікті түрде қайта ұйымдастыруға (біріктіруге,

қосуға, бөлуге, бөлініп шығуға, қайта құруға) және сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарын ерікті түрде таратуға; сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының және сақтандыру холдингтерінің еншілес ұйымды құруына немесе сатып алуына; сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және (немесе) сақтандыру холдингінің ұйымдардың капиталына қомақты қатысуына; жинақтаушы зейнетақы қорын ерікті түрде қайта ұйымдастыруға және таратуға; жинақтаушы зейнетақы қорларын әділет органдарында мемлекеттік тіркеуге; исламдық арнайы қаржы компаниясын ерікті түрде қайта ұйымдастыруға немесе таратуға рұқсат береді, беруден бас тартады не рұқсатты кері қайтарып алады;

29) мыналарға:

банктің ірі қатысушысы немесе банк холдингі мәртебесін иеленуге; сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушысы немесе сақтандыру холдингі мәртебесін иеленуге; жинақтаушы зейнетақы қорының ірі қатысушысы, зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйым мәртебесін иеленуге келісім беру, беруден бас тарту не кері қайтарып алу туралы шешім қабылдайды;

30) мыналарға:

банктік, сондай-ақ Банктер және банк қызметі туралы заңда белгіленген өзге де операцияларды жүргізуге; сақтандыру нарығында сақтандыру (қайта сақтандыру) қызметін және сақтандыру брокерінің қызметін, актуарлық қызметті жүзеге асыру құқығына; жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметін жүзеге асыруға; бағалы қағаздар нарығында қызметті жүзеге асыруға; мемлекет қатысатын кредиттік бюроның қызметін қоспағанда, кредиттік бюроның қызметін жүзеге асыруға лицензияның қолданылуын тоқтата тұру, қолданылуын жалғастыру не лицензиядан айыру туралы шешім қабылдайды;

31) банктердің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының және жинақтаушы зейнетақы қорларының консервациясын енгізу, сондай-ақ банктің (банкті), сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының (ұйымын) және жинақтаушы зейнетақы қорының (жинақтаушы зейнетақы қорын) уақытша әкімшілігін (уақытша басқарушыны) тағайындау туралы шешім қабылдайды;

32) мыналарға:

банктің ірі қатысушысына және (немесе) банк холдингіне тиесілі банктің акцияларын сенімгерлік басқару шартын, ал Қазақстан Республикасы Үкіметінің келісуі бойынша - банктердің кредиторларының мүдделерін қорғау және Қазақстан Республикасы банк жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету мақсатында және меншікті капиталының теріс мөлшері бар банктердің акцияларын жаңа инвесторларға

міндетті түрде кейіннен дереу сату талабымен банктің акцияларын мәжбүрлеп сатып алу туралы шартты жасасу;

сапасы және өтімділігі бойынша жіктелуін ескере отырып есептелген активтердің құны мен міндеттемелер арасында теріс айырма болған жағдайда, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының акционерлерінен акцияларды мәжбүрлеп сатып алу және осы акцияларды сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша барлық міндеттемелерді орындауға кепілдік беретін талаптармен сатып алуға ниет білдірген жаңа инвесторға сату туралы шешім қабылдайды;

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акционерлерімен сақтандыру холдингіне және (немесе) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушысына және (немесе) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының не сақтандыру холдингінің ірі қатысушысы белгілері бар тұлғаға тиесілі сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акцияларын сенімгерлік басқару шартын жасасу;

зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның акционерлерімен зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымның ірі қатысушысы не ірі қатысушысының белгілері бар тұлғаға тиесілі акцияларын сенімгерлік басқару шартын жасасу;

жинақтаушы зейнетақы қорының ірі қатысушысына не ірі қатысушысының белгілері бар тұлғаға тиесілі жинақтаушы зейнетақы қорының акцияларын сенімгерлік басқаруды тағайындау туралы (жөніндегі) мәселелер бойынша шешім қабылдайды;

33) егер қолданылған шаралар банктің қаржылық жай-күйін жақсартуға әкелмеген жағдайда, банк кредиторларының мүдделерін қорғау және Қазақстан Республикасы банк жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету мақсатында, Қазақстан Республикасының Үкіметімен келісу бойынша:

Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген тәртіпте, Қазақстан Республикасы Үкіметінің не ұлттық басқарушы холдингтің банктің қаржылық жай-күйін жақсарту және ол пруденциялық нормативтерді және (немесе) сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді орындауы үшін қажетті мөлшерде жарияланған акцияларын сатып алуы туралы шешім қабылдайды;

банкте капиталдың теріс мөлшері болған жағдайда банктің қаржылық жай-күйін қажетінше жақсартуға кепілдік беретін жаңа инвесторға сатып алу бағасы бойынша міндетті түрде кейіннен дереу сату талабымен банктің акцияларын мәжбүрлеп сатып алуды жүзеге асырады;

34) сапасы және өтімділігі бойынша жіктелуін ескере отырып, есептелген активтердің құны мен міндеттемелер арасында теріс айырма белгіленген жағдайда, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының акционерлерінен акцияларды мәжбүрлеп сатып алу және сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары жөніндегі барлық міндеттемелерді орындауға кепілдік беретін талаптармен сатып алуға ниет білдірген жаңа инвесторға осы акцияларды сату туралы шешім қабылдайды;

35) қаржы нарығының активтерін бағалы қағаздар ретінде тану туралы шешім қабылдайды;

36) жыл бойы жұмыстың қорытындысы бойынша есептерді және Қазақстан Ұлттық Банкі ведомстволарының өзге де құжаттамасын бекітеді;

37) Ұлттық Банкі туралы заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы Қазақстан Ұлттық Банкінің құзыретіне кіретін кез келген мәселені қарауға және шешім қабылдауға құқылы.

Қазақстан ұлттық Банкі Басқармасының отырыстары қажеттілігіне қарай, бірақ айына кемінде бір рет өткізіледі. Басқарма отырыстарын Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы, ол болмаған жағдайда оның орнындағы адам жүргізеді.

Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының жұмыс тәртібі оның регламентінде айқындалады.

24. Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесі (Директорат) Қазақстан ұлттық Банкін жедел басқару органы болып табылады және Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы мен Төрағасының (немесе оның орынбасарларының) құзыретіне кіретін мәселелерді қоспағанда, Қазақстан Ұлттық Банкінің құзырындағы мәселелер бойынша шешімдер қабылдайды.

Директорлар кеңесінің құрамына Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы, оның орынбасарлары, Қазақстан Ұлттық Банкі Төрағасының ұсынуымен Қазақстан Ұлттық Банкі құрылымдық бөлімшелерінің және ведомстволарының басшылары кіреді. Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесінің құрамын Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы бекітеді.

Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесінің отырыстары қажеттілігіне қарай, бірақ айына кемінде бір рет өткізіледі. Директорлар кеңесінің отырыстарын Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы, ал ол болмаған жағдайда, оның орнындағы адам жүргізеді.

25. Директорлар кеңесі өзінің құзыретіне кіретін мәселелер бойынша қаулы қабылдайды. Директорлар кеңесінің жұмыс тәртібі оның регламентінде айқындалады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесінің өкілеттіктері:

1) Қазақстан Республикасының Президенті бекіткен Қазақстан Ұлттық Банкінің құрылымы негізінде Қазақстан Ұлттық Банкінің орталық аппараты бөлімшелерінің, филиалдарының, өкілдіктерінің және ведомстволарының құрылымын, сондай-ақ Қазақстан Ұлттық Банкі ұйымдарының жарғыларын бекітеді;

2) Қазақстан Ұлттық Банкі және оның ведомстволарының техникалық қызметшілері лауазымдарының тізбесін бекітеді;

3) Қазақстан Ұлттық Банкінің орталық аппаратының бөлімшелері, филиалдары, өкілдіктері және ұйымдары басшыларының есептерін тыңдайды;

4) Қазақстан Ұлттық Банкінің жылдық шоғырландырылған қаржылық есептілігінің

қ ұ р ы л ы м ы н

а й қ ы н д а й д ы ;

5) Қазақстан Ұлттық Банкінің бюджетін (шығыстар сметасын) жасау және оны қолдану тәртібін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді бекітеді;

6) Қазақстан Ұлттық Банкінің ұйымдарын құру, қайта ұйымдастыру, атауын және құқықтық мәртебесін өзгерту, жарғылық капиталын ұлғайту не азайту және тарату туралы ш е ш і м қ а б ы л д а й д ы ;

7) Қазақстан Ұлттық Банкінің филиалдары мен өкілдіктерін ашу және жабу туралы ш е ш і м қ а б ы л д а й д ы ;

8) Қазақстан Ұлттық Банкі ұйымдарының бизнес-жоспарын бекітеді;

9) Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы бекіткен номенклатураға сәйкес Қазақстан Ұлттық Банкінің лауазымды тұлғаларын қызметке тағайындауға және қызметтен б о с а т у ғ а к е л і с і м б е р е д і ;

10) қажеттілігіне қарай Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының қарауына енгізілетін мәселелерді алдын ала қарайды;

11) Қазақстан Ұлттық Банкі көрсететін қызметтер үшін ақы түрлерін және м ө л ш е р і н б е к і т е д і ;

12) Қазақстан Ұлттық Банкінде және оның ведомстволарында бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік жүйесін мемлекеттік реттеуді жүзеге асырады;

13) акцияларының (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің) елу және одан астам пайызы немесе акцияларының бақылау пакеті Қазақстан Ұлттық Банкіне тиесілі мемлекеттік кәсіпорындар мен заңды тұлғалар үшін халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес келетін тізбелер мен нысандарды, қаржылық есептілікті ұсыну мерзімдерін және тәртібін белгілейді және «Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін, сондай-ақ бухгалтерлік есеп шоттарының үлгі жоспарларын б е к і т е д і .

Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесі Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының айрықша құзыретіне жатпайтын кез келген өзге де мәселені қарауға және ол бойынша шешім қабылдауға құқылы.

26. Қазақстан Ұлттық Банкін басқаруды Төраға жүзеге асырады, ол Қазақстан Ұлттық Банкіне жүктелген міндеттердің орындалуына және өзінің функцияларын жүзеге асыруы үшін жеке жауапкершілікте болады.

27. Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасын Қазақстан Республикасының Президенті Қазақстан Республикасының Парламенті Сенатының келісуімен алты жылдық мерзімге лауазымға тағайындайды және оны лауазымынан босатады.

28. Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасында Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес лауазымға тағайындалатын және лауазымнан босатылатын о р ы н б а с а р л а р ы б а р .

29. Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы Ұлттық Банк туралы заңда және Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы үшін Ережеде келісілген өкілеттіктерді қоспағанда, Қазақстан Ұлттық Банкі қызметінің барлық мәселелері бойынша жедел және атқарушы-өкімдік шешімдер қабылдау өкілеттіктеріне ие, оның ішінде:

1) Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының және Директорлар кеңесінің отырыстарын жүргізеді;

2) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілері, Қазақстан Республикасы Президентінің актілері, Қазақстан Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілері, Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының және Директорлар кеңесінің қаулылары негізінде және (немесе) оларды орындау үшін Қазақстан Ұлттық Банкі қызметінің мәселелері бойынша бұйрықтар мен өкімдер шығарады, Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының және Директорлар кеңесінің қаулыларына қол қояды;

3) өз құзыреті шегінде Қазақстан Ұлттық Банкінің атынан республикада және шетелдерде өкілдік етеді;

4) Қазақстан Ұлттық Банкінен сайланған Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқарма мүшелерін тағайындайды және босатады;

5) Қазақстан Республикасы Президентінің тағайындауы үшін Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы орынбасарларының кандидатураларын ұсынады;

6) Қазақстан Республикасы Президентінің келісімі бойынша немесе оның тапсырмасымен Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі Басшысымен Қазақстан Ұлттық Банкі ведомстволарының басшыларын тағайындайды, сондай-ақ Қазақстан Ұлттық Банкінің ведомстволары басшыларының ұсынуы бойынша олардың орынбасарларын тағайындайды;

7) Қазақстан Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасарлары арасында міндеттерді бөледі, өз орынбасарларының және Қазақстан Ұлттық Банкінің орталық аппараты бөлімшелері, филиалдары, өкілдіктері, ведомстволары мен ұйымдары басшыларының тапсырылған жұмыс учаскесіндегі істің жай-күйі үшін жауаптылық дәрежесін белгілейді;

8) Қазақстан Ұлттық Банкінің Директорлар кеңесінің құрамын бекітеді;

9) Қазақстан Ұлттық Банкінің лауазымдары номенклатурасын бекітеді;

10) бекітілген номенклатураға сәйкес Қазақстан Ұлттық Банкінің лауазымды тұлғаларын тағайындайды және оларды жұмыстан босатады, көзге түскен қызметкерлерді көтермелейді, тәртіптік жаза қолданады;

11) Қазақстан Республикасының Президенті бекіткен Қазақстан Ұлттық Банкінің жалпы штат саны негізінде Қазақстан Ұлттық Банкі орталық аппаратының, филиалдарының, өкілдіктерінің штат кестелерін бекітеді, Қазақстан Ұлттық Банкі ведомстволарының штат кестелерін келіседі;

12) Қазақстан Ұлттық Банкінің орталық аппаратының құрылымдық бөлімшелері, филиалдар, өкілдіктер туралы ережені бекітеді;

13) Қазақстан Ұлттық Банкінің ақша-кредит саясаты жөніндегі техникалық комитетінің шешімі бойынша «репо», «кері репо» операциялары және «овернайт» қарыздары бойынша сыйақы мөлшерлемелерін бекітеді;

14) кәсіби біліктілігі жоғары және аса маңызды функцияларды орындайтын жекелеген қызметкерлерге жеке лауазымдық жалақылар белгілейді;

15) Қазақстан Ұлттық Банкінің атынан шарттар (келісімдер, келісімшарттар) ж а с а с а д ы ;

16) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Ұлттық Банкінің барлық мүлкі мен қаражатына билік етеді, Қазақстан Ұлттық Банкі атынан сенімхат береді, міндеттемелерге қол қою және сенімхаттар беру тәртібін белгілейді;

17) банкноттарға, монеталар мен құндылықтарға инкассация жүргізуге лицензия беру не беруден бас тарту, оны қайта ресімдеу, қолданылуын тоқтата тұру, жаңарту, телнұсқаларын беру және банктер болып табылмайтын заңды тұлғаларды лицензиядан айыру туралы шешім қабылдайды;

18) Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының шешімі негізінде Қазақстан Ұлттық Банкі бұрын берген лицензияларды қайта ресімдеу және лицензиялардың телнұсқаларын беру туралы шешім қабылдайды;

19) Қазақстан Ұлттық Банкінің орталық аппараты бөлімшелерін, филиалдарын, өкілдіктерін, ведомстволары мен ұйымдарын, сондай-ақ жалғыз акционері Қазақстан Ұлттық Банкі болып табылатын акционерлік қоғамдарды тексеру қорытындыларын және ішкі аудиттің қорытындыларын қарайды.

Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы (не Қазақстан Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары) қаралуы Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес Қазақстан Ұлттық Банкінің құзыретіне жатқызылған әкімшілік құқық бұзушылық жөніндегі істер бойынша әкімшілік жаза қолдану туралы шешім қабылдайды.

Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының және Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жатпайтын кез келген мәселе бойынша шешім қабылдауға, сондай-ақ өзқұзыретіне кіретін жекелеген мәселелерді шешуді өзінің орынбасарларына, Қазақстан Ұлттық Банкінің орталық аппараты құрылымдық бөлімшелерінің, филиалдарының, өкілдіктерінің және ведомстволарының басшыларына тапсыруға құқылы.

Қазақстан Ұлттық Банкі Төрағасының және оның орынбасарларының лауазымдық жеке жалақыларының мөлшерін Қазақстан Республикасының Президенті бекітеді.

Қазақстан Ұлттық Банкі Төрағасының өкілеттігін орындауды ол болмаған кезеңде заңнамаға сәйкес оның орнындағы адам жүзеге асырады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөнінде шаралар қабылдауға міндетті және осы міндетті орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін заңда белгіленген жауаптылықта болады.

Қазақстан ұлттық Банкінің Төрағасы қызметкерлерді жұмысқа қабылдаған және

лауазымын өсірген кезде гендерлік баланстың сақталуын қамтамасыз етеді.

30. Қазақстан ұлттық Банкінің Төрағасы өзінің орынбасарларының өкілеттігін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес белгілейді.

Төрағаның орынбасарлары Қазақстан Ұлттық Банкінің атынан сенімхатсыз өкілдік етеді, соттарда және басқа да ұйымдарда істер қаралған кезде Қазақстан Ұлттық Банкі қызметкерлерінің қатысуы үшін сенімхаттарды береді, өзінің құзыреті шегінде құжаттарға қол қояды. Қазақстан Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасарлары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес және өздеріне бөлінген функционалдық міндеттері негізінде мәселелерді қарайды және шешімдерді қабылдайды.

31. Қазақстан Ұлттық Банкінің орталық аппараты бөлімшелерінің басшылары өз қызметін Қазақстан Ұлттық Банкі Төрағасының бұйрығымен бекітілген осы бөлімшелер туралы ережелер негізінде жүзеге асырады.

4. Қазақстан Ұлттық Банкінің мүлкі, капиталы және резервтері

32. Қазақстан ұлттық Банкі өз балансындағы мүлкті Қазақстан Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілерінде айқындалатын тәртіпте иелену, пайдалану және оған билік ету құқығын Қазақстан Республикасының атынан дербес жүзеге асырады.

33. Қазақстан Ұлттық Банкінің капиталы және резервтері жарғылық және резервтік капиталдардан, қайта бағалау шоттарынан, арнайы провизиялардан (резервтерден) тұрады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің қаржы жылындағы таза кірісі осы қаржы жылына жатқызылатын нақты алынған кірістері мен шығыстары арасындағы айырма ретінде айқындалады.

Алтынвалюта резервтерін және шетел валютасындағы өзге де активтерді қайта бағалау шоттарына жатқызылатын бағамдық қайта бағалау сомасын қоспағанда, негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау сомасына түзетілген Қазақстан Ұлттық Банкінің таза кірісі Қазақстан Ұлттық Банкінің бөлінбеген таза кірісі болып табылады. Бөлінбеген таза кіріс Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы белгілеген мөлшерде жарғылық және (немесе) резервтік капиталдарды ұлғайтуға жіберіледі.

Қазақстан Республикасының Президенті Қазақстан Ұлттық Банкінің жылдық есебін бекіткеннен кейін бөлінбеген таза кірістің қалған бөлігі бір қаржы жылына кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджетке аударылады.

Егер резервтік капиталдың мөлшері жарғылық капитал сомасынан аз болған жағдайда, барлық бөлінбеген таза кіріс Қазақстан Ұлттық Банкінің басқаруында қалады және жарғылық капитал мөлшеріне жеткенге дейін резервтік капиталды толықтыруға жіберіледі. Қаржы жылындағы шығындарды өтеу үшін резервтік капитал қаражаты жеткіліксіз болған кезде орны жабылмаған шығын Қазақстан Ұлттық Банкіне бір

қаржы жылына кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен толық көлемде өтеледі.

Қазақстан Ұлттық Банкінің жарғылық капиталы мемлекетке тиесілі және бөлінбеген таза кірістен жасалған аударымдар арқылы кемінде 20 (жиырма) миллиард Қазақстан теңгесі мөлшерінде қалыптасады.

Резервтік капитал жарғылық капиталдан кем болмайтындай мөлшерде қалыптастырылады, бөлінбеген таза кіріс есебінен толықтырылады және Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы белгілеген тәртіпте жүргізілетін операциялар бойынша залалдарды өтеу мен шығындардың орнын толтыруға ғана айрықша арналады.

Қазақстан Ұлттық Банкінің шығыстары есебінен кредиттерді, депозиттерді, бағалы қағаздарды, есеп айырысу кезіндегі шығындарды, шоттардағы қалдықтарды және аяқталмаған құрылыс көлемін, Қазақстан Ұлттық Банкінің монетарлық емес қызметі бойынша басқа да талаптарды және әлеуметтік сипаттағы төлемдерді қамтитын басқа активтерді қоса алғанда, күмәнді және үмітсіз талаптар бойынша арнайы провизиялар (резервтер) құрылады.

Алтынвалюта резервтерін және шетел валютасындағы өзге де активтерді қайта бағалау шоты оларды қайта бағалаудан түскен жұмсалмаған кірісті есепке алуға арналған. Негізгі құралдарды қайта бағалау шоты Қазақстан Ұлттық Банкінің негізгі құралдарын индекстеу нәтижелерін есепке алуға арналған.

5. Қазақстан Ұлттық Банкін қайта ұйымдастыру және тарату

34. Қазақстан Ұлттық Банкін қайта ұйымдастыру Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

35. Қазақстан Ұлттық Банкі Қазақстан Республикасының тиісті заңын қабылдау арқылы таратылуы мүмкін. Қазақстан Ұлттық Банкі таратылған жағдайда, оның мүлкі тиісті заңда көрсетілген құқықтық мирасқорына беріледі.

6. Қорытынды ережелер

36. Қазақстан Ұлттық Банкі филиалдарының, өкілдіктерінің, ведомстволарының және ұйымдарының тізбесі Қазақстан Республикасының Президенті бекіткен Қазақстан Ұлттық Банкінің құрылымында көрсетілген.